ԺԲ· ՏԱՐԻ 3305 (Ն. Տ.) 23 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1895 11 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1895 28 ՇԱՊԱՆ 1312 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.
ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Գրական

20 ՓԱՐԱ.
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արծաթ 150
» » Վեցամսեայ » » 75
» » Եռամսեայ » » 40
Օտար երկիրներէ Տարեկան ֆրանք 56
» » Վեցամսեայ » 28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ Ղրուշ 50
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր
Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԴՐԱՄՕԺԻՏ

Դժուար պիտի ըլլայ նոր բան մը գտնել ու ըսել դրամօժիտի յաւիտենական հարցին վրայ՝ ու կ'երեւայ թէ իր լուծումը բնաւ չի գտնելու սահմանուած է, ինչպէս որ կարելի չէ եղած անոր ծագումը ճշդել։ Մեր նախորդներուն ու անոնց նախնիքներուն համար միշտ ժամանակակից խնդիր մը եղած էր այն, և ապահովապէս նոյն բանը պիտի դառնայ մեր յաջորդներուն համար ալ։ Լրագրութիւնն տաեն տաեն կը զբաղի անով, երբ աւելի շահեկան նիւթերը կը պակսին. ընտանիքներն՝ ամեն օր. իսկ երիտասարդներն ու մանկամարդ աղջիկները, պիտի կրնանք ըսել... ամեն վայրկեան, անոնց անոնց երազները փուշակելու պատճառը գըտած ըլլալու։ Ամենէն աւելի հինցած, խաղտակալի դարձած կարծիքը՝ դրամօժիտի դէմ յոխորտացողներունն է. ու ամենէն յանդուգնը անոր պիտի ըլլար որ ուզէր պաշտպանել գրեթէ բոլոր ազգերու բարուց մէջ արմատացած այդ սովորութիւնը։ Ի զուր առաջ կը բերուին ամուսնութեան նուիրական նշանակութիւնը, սիրոյ բանաստեղծութիւնը, կնոջը վրայ գերակշիռ ազդեցութիւն ունենալու համար նիւթական ո՛ր և է կապէ ազատ մնալու պէտքը. դրամօժիտի ուրուականը անխախտ կը կանգնի ամուսնական բանակցութիւններուն մէջտեղ և աւելի դիւրին կ'երեւայ շատ անգամ բանակցութիւնները խզել քան այդ ուրուականը վանել։ Եւ ուրուական մը ո՛չ մէկ ատեն այնքան շօշափելի, այնքա՛ն ահարկու է եղած, որքան այս պարագային մէջ։ Տխուր բաներ են ասոնք զորս կրկնելու պէտք չկար. բայց իրականութիւնը տեղի չի տար փափկանկատութեան. մանչ թէ աղջիկ, ամենքս ալ կապուած կաշկանդուած ենք մեր ապրած ժամանակին բարքերուն, կարծիքներուն, պահանջումներուն։ Ամուսնանալու պատրաստուող մը, որ կուզէ այդ պահանջումներէն ազատ մնալ, խելք, կամք և սիրտ ունենալու է,—վերջինը ամենէն առաջ։ Այսօր, այդ երեք յատկութիւնները դժուարաւ զիրար կը գտնեն մի և նոյն հոգիին մէջ։ Եւ այս է պատճառը որ սիրային ամուսնութիւնները հետզհետէ սակաւաթիւ կը դառնան։ Մնաց որ, այդ բացառութիւններու կարգը չեն դասուիր բաղդէն նպաստաւորուած այն անձերը, որոնք նիւթական ամեն վայելք ունենալով, սիրած ըլլալու հաճոյքն ալ վայելել կուզեն. գիւղացնական բան մը չկայ անոնց կնքած սիրային ամուսնութեանը մէջ։ Արժանիքը այնպիսիներուն միայն կը պատկանի որոնք արիաբար առաջ կը նետուին, իրենց մտքին կամ բազուկներուն աշխատութեան վրայ վստահ, յուսով ու սիրով խառն ամուսնութիւն մը կնքելու։ Գուցէ պատրանքը շուտով գայ հասնի այդպիսիներուն համար, ու նիւթական պէտքերուն դէմ մաքառելու անկարող, ընկճուին մնան. Թերեւս ալ յաղթող հանդիսանան։ Ամեն պարագայի մէջ, յարգելի օրինակներ են անոնք, կամ աւելի ճիշդ բացառութեամբ մը, «նմոյշներ»։ Հո՞րկ է չըսել, թէ ժողովրդական դասակարգերուն մէջ նուազ հազուադէպ են այս բացառութիւնները։ Կ քաղաքներէ աւելի գաւառներու ու գիւղերու մէջ բազմաթիւ։ Ուրֆայի մեր թղթակցին կողմէ մեկ վիճակագրութիւնը զոր հրատարակեցինք երէկի թուով, իր «ամուսնութեանց» բաժնին մէջ կը հաստատէր այս բանը, երբ կ'ըսէր «Ամուսնութեանց գալով, քանի որ հոս ո՛չ դրամօժիտ և ո՛չ դրախօժի չարաչուք վէճեր կան, փառք Աստուծոյ, այն կը շարունակէ անխափան իր շինիչ ու բարեկար ընթացքը։»

Այս նամակին հետ, մի և նոյն ժամանակ, դիպուածով, գրասեղանիս վրայ կը գտնէի եւրոպական քանի մը թերթերու այն թիւերը որոց մէջ դրամօժիտի վրայ կը խօսուի դարձեալ։ Առիթը յարմար էր բան մը քաղելու համար, թէեւ ո՛չ նորութիւն մը, այնքա՛ն ըսուածներէն ու կրկնուածներէն ետքը։

* *

Ասոնցմէ մէկը կը գրէ.

Տեսական առմամբ, ամուսնութեան սահմանը սա կրնայ ըլլալ.—«Կամովին փափագուած և ընդունուած միացումն երկու էակներու որոնք կը սիրեն ու կը յարգեն զիրար, և որոնց ֆիզիքական ու բարոյական պայմանները կը թուին ապահովութիւն ընծայել անոնց՝ առանին երջանկութիւն վայելելու, ընտանիք կազմելու և զարգացնելու»։ Գործնականին մէջ, ուրիշ տարր մը, շահու տեսակէտը, եկած սպրդած է այս սահմանին մէջ։ Եւ այս բանը նոր չէ. Դըրամօժիտը, արթուն պահակի մը պէս, ամուսնութեան վրայ հսկել սկսաւ այն օրէն յորում մարդիկ ընդունեցին անհատական ստացուածքի սկզբունքը, ինչպէս նաեւ փոխանակութեան զանազան արժէքները,—դրամը, օրինակի համար։ Այդ օրէն ի վեր ո՛ր և է պայմանագիր որ կը ճշդէ մարդկային ընկերակցութիւն մը, նկատողութեան կ'առնու նաեւ նիւթական կողմը։ Մինակ, հարկ չէր որ այս սկզբունքը ծայրայեղութեան տարուելով ամուսնութեան մէջ, դրամականին առջեւ բոլորովին տեղի տար զգայականը։

Նախապատմական ժամանակներուն մէջ, եթէ փեսացուն կը շատանար ոչխարի հօտով մը զոր իր հետ պիտի բերէր հարսը, չէր մոռնար այդ հօտին որակն ու քանակը ուշադրութեամբ քննելու։ Ու կը պատահէր ալ, որ հարսին հայրն իր կողմէ հազարումէկ հընարք բանեցունէր՝ փեսացուն խաբելու համար,—ա՛ն տանէն։

Հին հելլէններուն մէջ, աւելի գեղեցիկ սովորութիւն մը կար, ծաղկեզարդ կառք մը, որ ետքէն կ'այրուէր, փեսային տունը կը փոխադրէր օժիտն ու հարսը միանգամայն. «օգտակարն ընդ հաճելւոյն»։ Այսօր, Եւրոպայիներուն մէջ նոտարներն ու մեր մէջ՝ ամուսնական բանագնացները,—գրեթէ միշտ ընտանիքի անդամներ,—յաջորդած են ծաղկեզարդ կառքերուն։ Բարեբաղդութիւն մըն է որ ասոնք գոյութիւն չունին հիմակ, վասն զի եթէ հարկ ըլլար ծաղկեզարդ կառքին սովորութը պահել, մեկի տեղ երկուք պիտի գործածուէր ամեն մէկ հարսնիքի համար. նախ «օգտակարին» ու... յետոյ «հաճելին»։

Անիրաւութիւն է սակայն բոլոր մեղքը երիտասարդներուն վրայ ծանրաբեռնել. խնդիրը դրական քննադատութեան մը վրայ չըլլալով, համարձակ կրնանք ըսել թէ աղջիկները, իրենց մայրերով մէկտեղ, ո՛չ նուազ քըննադատելի կողմեր ունին երբ կը հնչէ ամուսնական նախապատրաստութեանց ժամը։ Այն բոլոր կարողութիւնները որոյմով օժտած է զիրենք բնութիւնն ու դաստիարակութիւնը, ի գործ կ'ածեն իրենց երեւակայած ամուսինը ձեռք բերելու նպատակով։

Չե՞ք տեսած այն կարթով ձուկ որսացողները որոնք զարմանալի համբերութեամբ մը, անձայն ու անխռով, կը նորոգեն կերը զոր ձուկերը կուլ կուտան շարունակ, մինչեւ որ անոնցմէ մէկը՝ շատակեր մը, նուազ երկչոտ մը կամ աւելի միամիտ մը, գայ բռնուի կարթին ծայրը։ Եւ ինչպէս որ ձկնորսութեան մէջ կրակ կը վառուի շատ անգամ, ձուկերը շլացունելու համար, կամ հայելանման ցոլացուցիչ գործիներ կան, այնպէս ալ ծնողքներ կը գտնուին որոնք երիկմարդոց կասկածոտ անտարբերութիւնը փարատելու համար անոնց առջեւ կը պարզեն իրենց աղջկան առաւելութիւններէն աւելի՝ դրամօժիտի քանակը և ապագայի յոյսերը։

Նմանութիւնը խիստ գտնէք գուցէ. բայց գիւտը ուրիշինն է. եւրոպացի օրագրողի մը։ Եւ այնպէս կը հաւատանք թէ անոնք մեզմէ աղէկ գիտեն պահել «կալանդըբաւ»ին չափը։

* *

Թեր ու դէմ շատ բան գրել կարելի է այս տեսութիւններուն վրայ. բայց ամենէն կարուկը ու վայելուչը չէ՞ր ըլլար դրական ու օգտակար խորհուրդ մը ներկայացունելը։ Ժիւլ Սիմոն, ազգաւ յօդուածի մը մէջ որ երեւցաւ այս օրերս, խօսելով Միւթիւէլ Տոթալ անուն ընկերութեան վրայ, կոչում կ'ընէ իր ազգակիցներուն՝ նպաստելու այդ ընկերութեան և այս առթիւ կը խօսի անոր նպատակին ու գործառնութեանց վրայ։

Միւթիւէլ Տոթալը հիմնուած է տաղանդով ու դրամով ծանօթ անձնաւորութեանց ձեռամբ, որոնք նպատակ ունեցած են ժողովուրդին բազմամարդութեան նպաստել. ասոր համար, իրենց բարերարութեան սահմանը կը կայանայ՝ ամուսնութիւնները քաջալերելու և աղքատ տղայոց ծնողներուն օրէն անոնց ապագան ապահովելու մէջ։ Առաջինին վրայ խօսելով,—որ ուղղակի առնչութիւն ունի մեր նիւթին հետ,—աս ծանօթութիւնները կուտայ։ Ո՛ր և է անձ կամ ընտանիք կրնայ իր նորածին աղջկան դրամօժիտը կամ օժիտը ապահովել, տարեկան հաստատ գումար մը վճարելով ընկերութեան որ իր սընտուկէն յանձնում մը կ'ընէ անոր վրայ։ Չորս տարեկան աղջիկ մը, որուն համար տարին 390ական ֆր. վճարուած է, իր ամուսնութեան օրը կը ստանայ 10,000 ֆրանք։ Բայց բարձրագոյն թիւն է ասիկայ։ Ընկերութիւնը որ հարուստներուն համար հիմնուած չէ, շատ առաջ չի տանիր իր գործառնութիւնները։ Քիչ անգամ այդքան վճարում մը կը ստանայ և 10,000 ֆր. հասոյթներու հարկին մէջ կը գտնուի։ Սովորաբար միջին թիւը 1000 ֆր.ը չանցնիր։ Այս գումարը, շատ մը աղքատիկ ընտանիքներու համար, հարստութիւն մը կը դառնայ։ Պզտիկ գործ մը բանելու բաւական,—պէտք չկայ յիշեցնելու թէ Եւրոպայի մէջ՝ աղջիկները կ'աշխատին,—դրամագլուխ մը և կամ տուն տեղ կազմելու և ապրուստի միջոց մը. վերջապէս իրեն վիճակակից ամուսին մը գտնելու դիւրութիւն մը։

Բարերար մը, մէկ անգամէն 250 ֆրանք վճարելով ընկերութեան, եւ կամ տարուէ տարի 28 ֆր., կրնայ 1000 ֆր.ի դրամօժիտ ապահովել աղքատ կամ որբ աղջկան մը։ Եթէ բարերարը փոխանակ 250ի, 2500 վճարել ուզէ, աղջիկը 1000ի տեղ՝ 10,000 ֆր. դրամօժիտ պիտի ունենայ։ Շրջանակը աւելի ընդլայնելով, եթէ գտնուին հարուստ մարդասէրներ որոնք ուզեն մէկանց 10,000 տալ, չորս աղջկան դըրամօժիտ ապահոված պիտի ըլլան՝ որոնք պիտի ստանան ընդամէնը 40,000 ֆր. այսինքն մէկ տարեկան հասակէն սկսեալ իրենց համար ձգուած նպաստին քառապատիկը։

Ընկերութեան հիմնադիրները, քըսանըհինգ հոգի, զոհողութեան առաջին օրինակն իրենք տալով, նախնական դրամագլուխը նուիրած են, որ հետզհետէ աւելցած է անդամոց բաժիններով ու զանազան նպաստներով։ Երբ աղջիկ մը որուն համար դրամագլուխ մը ձգած են իր ծնողքը կամ բարերարները, չուզէ ամուսնանալ, կամ մեռնի եւ կամ պարբերական վճարումը չի շարունակուի, գոյացած գումարը ընկերութեան կը մնայ։

Մէկ խօսքով, աղքատ աղջկանց ամուսնութիւնը դիւրացնելու համար սքանչելապէս կազմակերպուած ընկերութիւն մըն է Միւթիւէլ Տոթալը։ Իր յայտագիրը, կանոնագիրը, հաշիւները, կը հրատարակէ, կը ցրուէ երկրին ամեն կողմը։ Մեզի համար, այսքան ամփոփում մը կը բաւէ սակայն։ Օգտակար խորհուրդներու ամենէն հեռաւոր արձագանգն իսկ իր օգուտները ունի ամեն ժամանակ։

Եթէ առայժմ դժուար է այս տեսակ էապէս մարդասիրական հաստատութիւն մը հիմնել, գոնէ անոր գաղափարը կրնայ բարերարութեան նոր շաւիղ մը գծել մեր հարուստներուն առջեւ.—աղքատ աղջիկներուն ամուսնութեան նպաստել, անոնց օժիտը հայթայթելով։ Նիւթական բարգաւաճ վիճակ ունեցող երիտասարդներն ու աղջիկները թո՛ղ զբաղին իրենց դրամօժիտի անվերջ խնդրովը. բայց որբ կամ աղքատ աղջիկները, որոնք բան մը չունին ու ձեռքերնին ծալլած կը մնան ու կ'աշխատին գլխիկոր, նոյնքան բախտաւոր կրնան ըլլալ ու ազգին ընտանիքը շէնցունել իրենց զաւակներով, որքան այս կամ այն շնորհաշայլ օրիորդը։ Անոնց ամուսնութիւնն ալ մտածելու է, ինչպէս կը մտածուի անոնց դաստիարակութիւնը։

Տ. Ա.

ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ ԶԲՕՍԱՆՔ Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ցուրտը իր ծայրագոյն կատաղութեան հասած է Լոնտոնի համար և ինչպէս աշխարհիս ամեն կողմ, նոյնպէս Բրիտանական կղզեաց մէջ ալ ձիւնի արտասովոր փոթորիկներ և կարծր սառնակոյտեր իրենց դերը կը խաղան երկու շաբաթէ ի վեր։

Ծերերու պատմութեան նայելով, կէս դարէ ի վեր այս կղզիներ ցրտութեան այս աստիճանի վկայ եղած չեն եղեր, և անցեալները զարմանօք կը լսէի Սկովտացի դասընկերներէս մէկէն թէ իր գտնուած գիւղին մէջ ձիւնը տասն և հինգ ոտքի չափ բարձրացած ըլլալով, խեղճին մայրը շաբաթ մը չափ տանը մէջ բանտարկուեր է և այսօր առաջին պատեհութեամբ առիթ կ'ունենայ նամակը թղթատարին յանձնելու։

Անշուշտ մեծ դժբաղդութիւն մ'է ցուրտի այս աստիճան սաստկութիւնը շատ մը աղքատ ընտանիքներու համար, բայց նոյն ժամանակ ձիւնի ահագին դէզեր շատ մը անգործներու օրական պարէնը հայթայթելու առիթը կը ներկայացնեն և այսօր Լոնտոնի մէջ միայն հազարաւորներ իրենց օրական ապրուստը կը հոգան, ոմանք աւլելով, ոմանք սայլերը լեցնելով և ոմանք այդ հաւաքածոյները Թէմզիզ գետը նետելով։

Ճիշդ այս եղանակին ամեն իրիկուն, վաճառական, գրագիր, գործաւոր՝ այր թէ կին՝ ինչպէս նաեւ երկսեռ դպրոցականներ արձակուրդ առածնուն պէս, տաքուկ թէյ մը կը խմեն և ճամբայ կիյնան երթալու այն հասարակաց պարտէզներն ու «Բարք»երը ուր կ'երթային ամառուան տօթագին օրերուն մէջ զովանալու և նաւակներով ժուռ գալու արուեստական լճերուն վրայ։

Մենք ալ հետեւինք անոնց։ Այս. այն «բարք»ն է ուր «Արեւելք»ի ընթերցողաց հետ պտոյտի ելանք օգոստոսի տաք օր մը։ Հիմակ ո՛չ նաւակ կայ և ո՛չ դալարիք, ամեն կողմ ձիւնային պատկերներ, միայն թէ մառախուղէն սեւցած ձիւնին վրայ չկայ տեղ մը ուր մարդկային ոտքը հետք մը ձգած չըլլայ. ապահովապէս կրնամ ըսել թէ ամառուանէ հարիւրապատիկ աւելի անցուդարձ կայ և Ադամայ Եւայի թոռները հազարներով եկած հաւաքուած են այս պաղ մթնոլորտին մէջ։ Ջուրի կոյտերը թափանցիկ ապակիներու փոխուած են. ահա՛, ամբոխը դէպի այս վայրերը քաշող մոգական զօրութիւնը։

Մերթ զոյգ մը ամոլներ, մերթ ծերունի մը և յաճախ պատանիներու խմբեր թեւերնուն տակ մէյ մէկ զոյգ զահուկ (skate, սահելու հողաթափներ) բռնած՝ կուգան սառին վրայ իրենց վիճակը գըրաւել։ Մաս մը վճարումով է, մաս մ'ալ անվճար, հասարակաց տրամադրութեան տակ է, եթէ առարկութիւն չունիք անվճար կողմը անցնիմ ուրկէ կրնանք միւս կողմի անցուդարձն ալ դիտել։ Ամբոխ մը արդէն սառին վրայ սըրախ, զուարթ, այս ու ան կողմ կը սահի, նորահասները տակաւին նոր կը պատրաստուին խաղին մասնակցելու և կ'երեւի թէ այս հողաթափները ոտքին հաստատելու համար բաւական խնամք պէտք է, այնքան լպրծուն են որ թեք մը նստելու է հագնելէ առաջ. ամեն բան կանոնաւորուած է սառին եզերքովը. երկու տասնեակ մարդիկ կանգնած են առջեւնին, մէկ մէկ աթոռով և փոքրիկ վարձատրութեամբ կը տրամադրեն, նաեւ եթէ չունիս քու յատուկ սռնամանդ կրնաս վարձքով նոյն մարդուցմէ հատ մը փոխ առնել։

Առանց տեսնելու՝ անկարելի է երեւակայել թէ որքան սիրուն տեսարան է տեսնել ծեր, տղայ, կին և օրիորդ իրար խառնուած սըրախ և անփոյթ այս ու այն կողմ սահելնին, եթէ մէկը դիպուածով գետին գլորի մէկ վայրկենի մէջ յաջորդաբար եկողը կիյնայ, մինչեւ կենդանի կոյտ մը ձեւանայ։ Խաղի մէջ իրար օգնելու սովորութիւն չկայ և խոժոռին ալ հազուադէպ է, ամեն ոք խնդալով, ցատկելով ոտքի կ'ելլեն. կրնայ պատահիլ որ գալ անգամ ալ ականջ ինքը պատճառ ըլլայ ուրիշներուն անկման։ Ո՛րը բոլորակ ո՛րը ձուաձեւ շրջաններ կը կատարեն և քիչ մը աւելի նրբացեալները ներբաններով այլ և այլ նախադասութիւններ գրելով կը սիրաբանեն։ Այսքան ոտքերու տակ տարակոյս չկայ որ սառը խաւ ի խաւ տեղի կուտայ, բայց միշտ աւլող ու մաքրող սպասաւորները անպակաս են և ողորկ դիրքը պահելու համար ջանք չի խնայուիր։

Անկարելի է երկար ժամանակ դիտել առանց մասնակցելու փափաք մը զգալու. և ինչու չէ, բաւական ալ դիւրին բան մը կ'երեւայ հեռուէն։ Արդէն քովս կանգնող վարձկան մը կէս ժամ է որ ամեն պերճախօսութիւն կը թափէ զիս համոզելու համար որ հողաթափները մըն վարձեմ, բայց տակաւին աչքիս առջեւ ունիմ արկածը որ քանի մը օր առաջ իմ գտնուած «Բարք»իս մէջ պատահեցաւ. այդ պահուն ծանր բեռան տակ սառը տեղի տուաւ և երեսունի չափ խաղացողներ ջուրը թափեցան և մինչ կը կարծուէր որ ամենքն ալ ազատուած էին պահապաններու ջանիւք, յաջորդ օր սառին տակ երկու մանկանց մնացած ըլլալն ստուգուեցաւ. երկու վայրկեան բաւական է մեքերը հանգարտեցնելու համար։ Դարձեալ ամեն մարդ ուրիշ մասի մը վրայ իւր զուարճութեան ետեւէն է։ Վարձկանը կարծես դէմքէս կը գուշակէ որ պիտի կարենայ զիս ծուղակը ձգել, իր առենախօսութիւնները կը շարունակէ վստահելով թէ ախորժակ կը բանայ, լաւ քնանալ կուտայ և չեմ գիտեր ուրիշ քանի օգուտներ կը թուէ մինչեւ որ աթոռին վրայ կը նստիմ։

Կը նշմարեմ բարեկամացս ծիծաղը, բայց կուզեմ հասարակաց խրախճանքին մասնակցիլ։ Ոտքի վրայ կ'ելնեմ և զգոյշ քայլ մը կ'առնեմ, ո՛րը... հաւասարակշռութիւնս կը կորսնցնեմ և կռնակի վրայ կիյնամ ի մեծ զուարճութիւն փոքրիկ տղայոց. իսկ վարձկանը կը քաջալերէ ըսելով թէ «ամեն բան սկզբնաւորութիւն մը պէտք է ունենայ». սրտէս կը խօսի այդ ծերուկը, բայց կարծես ոտքերս չեն ուզեր ինձ հնազանդիլ, մէկ ժամուան ամբողջ երեք քառորդը «սչ-ոտքի» վրայ կը սահիմ, միշտ նոյն անհաճոյ դիրքին մէջ իյնալով, միշտ մտքէս ծերուկին տուած նշանաբանը կրկնելով։

Աշխարհիս ամենէն առողջարար խաղերէ մէկն է ասիկայ և Անգլիոյ մեծամեծներէն սկսեալ մինչեւ հասարակ բանւորը ժամեր կը նուիրեն այս խաղին և իրաւամբ։

Լոնտոն

ԱՐՄԵՆԱԿ

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (44)

ԷՔԹՕՐ ՄԱԼՕ

ԸՆՏԱՆԵՕՔ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԷՆ ՊՍԱԿՈՒԱԾ

ՀԱՏՈՐ Բ.

Հազիւ դուրս ելած էին գործարանէն, իրենց առջեւ գտան երկաթուղիին ճամբան իր ցցուած երկաթներովը, և Բերրին պարտք համարեց իմաց տալ։

—Ատիկա աւելորդ է, ըսաւ ծերունին, բոլոր գործարաններուս գետինը գլխուս և սրունքներուս մէջն է, չճանչցածս անակնկալ արգելքներն են որոց կրնանք հանդիպիլ. անոնք իմաց տալու ես որպէսզի զգոյշ կենամ։

Մինակ գործարաններուն գետինը չէր միտքին մէջ, իր պաշտօնեաներն ալ. երբ բակերէն անցնէր, բանուորները կը բարեւէին զայն, ոչ միայն գլխարկնին կը հանէին իբր թէ կարենար տեսնել զիրենք, այլեւ իր անունն արտասանելով.

—Բարեւ, պարոն Վիլֆրան, կ'ըսէին։

Եւ մեծ մասին, գէթ հիներուն համար, ծերունին նոյն կերպով կը պատասխանէր. «բարեւ, Ժաք,» կամ «բարեւ, Բաստալ», և իր ականջը չէր մոռնար անոնց ձայնը։ Երբ իր յիշողութեան մէջ վարանում տեսնէր, ինչ որ հազուադէպ էր, վասն զի գրեթէ ամենքն ալ կը ճանչնար, կանգ կ'առնէր։

—Միթէ դուն չե՞ս, կ'ըսէր անունը տալով։

Եթէ սխալէր, կը բացատրէր պատճառը։

Յամրաբար քալելով այդպէս, ճամբան երկար տեւեց գործարաններէն գրասենեակ. երբ Բերրին թիկնաթոռը տարաւ զայն, ծերունին ճամբեց աղջիկը։

—Վաղը տեսնուինք, ըսաւ։

ԻԵ.

Արդարեւ հետեւեալ օրը նոյն ժամուն Պ. Վիլֆրան գործատուն մտաւ՝ տնօրէնին առաջնորդութեամբը, բայց Բերրին չկրցաւ ընդ առաջ ելլել, ինչպէս կը փափագէր, վասն զի այդ միջոցին զբաղած էր գործապետին հրահանգներն հաղորդել բանուորներուն զորս հաւաքած էր. որմնադիր, ատաղձագործ, երկաթագործ, մեքենագործ, և յստակօրէն, անվարան, առանց կրկնութիւններու, իւրաքանչիւրին կը թարգմանէր իրեն տրուած տեղեկութիւնները, միանգամայն գործապետին կը կրկնէր հարցումներն ու առարկութիւնները զորս ֆրանսացի բանուորները կ'ուղղէին իրեն։

Պ. Վիլֆրան կամաց կամաց մօտեցած էր, և որովհետեւ ձայներն ընդմիջուած էին, իր գաւազանովը նշան ըրած էր որ շարունակեն իբր թէ ինք հոն չըլլար։

Եւ մինչ Բերրին, հնազանդ, կը համակերպէր այս հրամանին, ծերունին տընօրէնին վրայ կը ծռէր։

—Գիտէ՞ք որ այս պզտիկը պատուական ճարտարագէտ մը պիտի ըլլար, ըսաւ մեղմ ձայնով, բայց ոչ այնքան ցած որ Բերրին չիմանայ։

—Ճշդութեան մասին խիստ զարմանալի է։

—Եւ ուրիշ շատ մը բաներու համար ալ կարծեմ. երէկ Տընտի Նիւս-ը թարգմանեց ինծի՝ Պանտրէն աւելի աղէկ. և առաջին անգամն էր որ լրագրի մը առեւտրական մասը կը կարդար։

—Ծնողքն ո՞վ են։

—Թերեւս Թալուէլ գիտէ, ես տեղեկութիւն չունիմ։

—Ամեն պարագայի մէջ շատ թշուառ կ'երեւայ։

—Սնունդին ու բնակութեանը համար հինգ ֆրանք տուի։

—Կերպարանքին վրայ խօսիլ կուզեմ. Թիկնոցակը ցնցոտի մը դարձած է. անոր հագածին պէս շրջազգեստ գնչուներուն վրայ միայն տեսած եմ. անշուշտ ինք շինած է իր հագած մոյկերը։

—Իսկ դէ՞մքն ինչպէս է, Պընուա։

—Խելացի, շատ խելացի։

—Անուշ՞ է։

—Ամենեւին. ընդհանրապէս պարկեշտ, անկեղծ ու հաստատամիտ. աչքերը կրնային պատ մը թափանցել և սակայն մեծապէս քաղցր են։

—Ո՞ւսկից կուգայ մեզի։

—Անշուշտ այստեղէն չէ։

—Ինծի ըսաւ թէ մայրն անգլիացի էր։

—Անոր վրայ բնաւ բան մը չեմ տեսներ իմ ճանչցած անգլիացիներէս. ան բոլորովին տարբեր բան է, բոլորովին. այսահանդերձ սիրուն, և մանաւանդ որ իր իսկապէս ողորմելի հագուստը աւելի դուրս կը ցայտեցունէ իր գեղեցկութիւնը։ Իրօք, անոր վրայ համակրութիւն մը կամ բնածին իշխողութիւն մը ըլլալու է որպէս զի մեր բանուորները հաճին մօտիկ ըլլալ այդ կերպարանքն ունեցող աղջկան մը։

Եւ որովհետեւ Պընուա անձնական բնութիւն մը ունէր որ աւելի չէր փախցուներ փաղաքշանք մը ուղղելու իր վարպետին, աւելցուց.

—Առանց զինքը տեսնալու, այս ամենը գուշակեցիք։

—Իր ձայնը ուշադրութիւնս գրաւեց։

Թէեւ չէր լսեր այս խօսակցութիւնը, Բերրին հասկցած էր անոր քանի մը բառերը որ բուռն յուզման մէջ ձգած էին զինք որուն դէմ ջանացած էր ազդուիլ. վասն զի իր ետին ըսածը չէր որ պարտաւոր էր մտիկ ընել, որքան ալ հետաքրքրաշարժ ըլլար, այլ այն խօսքերը զորս իրեն կ'ուղղէին գործապետն ու բանուորները. ի՞նչ պիտի մտածէր Պ. Վիլֆրան եթէ իր ֆրանսերէն բացատրութիւններուն մէջ անմտութիւն մը փախցունէր բերնէն և ապացուցանէր իր անուշադրութիւնը։

Յաջողեցաւ իր բացատրութիւններն աւարտել, և այն ատեն Պ. Վիլֆրան իր մօտ կանչեց զայն։

—Օրէլի։

Այս անգամ փութաց պատասխանել այս անունին որ այլեւս իրն ըլլալու էր։

Առջի օրուան պէս, ծերունին իր քով նստեցուց զայն թուղթ մը ներկայացնելով թարգմանելու համար. բայց փոխանակ Տընտի Նիւս ըլլալու, Տընտի [illegible] շրջաբերականն էր որ կերպով մը պաշտօնական ցուցակն է կանեփի առեւտուրին. ուստի, առանց հոն հոս փնտռել սորվելու, մէկ ծայրէն միւսը թարգմանեց։

Դարձեալ առջի օրուան պէս, երբ թարգմանութեան նիստը վերջացաւ, ծերունին ինքզինքն առաջնորդել տուաւ գործարանին բակերուն մէջէն. բայց այս անգամ հարցափորձելով Բերրին։

—Ինծի ըսիր թէ մայրդ կորսնցուցած ես. ո՞րչափ ժամանակէ ի վեր։

—Հինգ շաբաթ։

—Փա՞րիզի մէջ։

—Փարիզի մէջ։

—Իսկ հա՞յրդ։

—Վեց ամիս առաջ կորսնցուցի։

Ծերունին՝ իր ձեռքին մէջ բռնած անոր ձեռքին կծկումէն հասկցաւ թէ որքան ցաւագին էր յուզումը զոր այս յիշատակներ կը պատճառէին անոր. ուստի, առանց նիւթը ձգելու, անցաւ այն հարցումներուն որք հարկաւորապէս առաջ կուգային այն հարցումներէն որոց պատասխանած էր Բերրին.

—Ծնողքդ ի՞նչ կ'ընէին։

—Կառք մը ունէինք և բան կը ծախէինք։

—Փարիզի շրջականե՞րը։

—Երբեմն այս երբեմն այն երկրին մէջ կը ճամբորդէինք։

—Եւ մայրդ մեռնելէն ետք, հեռացա՞ր Փարիզէն։

—Այո, պարոն։

—Ինչո՞ւ։

—Վասն զի մայրիկս խօսք առած էր ինէ որ երբ մեռնի Փարիզ չմնամ և Հիւսիս երթամ, հօրս ընտանիքին մօտ։

—Ուրեմն ինչո՞ւ հոս եկար։

—Երբ խեղճ մայրս մեռաւ, հարկ եղած էր որ ծախէինք մեր կառքը, մեր էշը, ունեցած քիչ մը բաներնիս, և այս ստակը հատած էր հիւանդութեանը միջոցին. գերեզմաննոցէն դուրս ելած ատենս հինգ ֆրանք երեսունըհինգ սանդիմ ունէի, որով չպիտի կրնայի երկաթուղի նստիլ։ Այն ատեն որոշեցի ոտքով ճամբորդել։

Պ. Վիլֆրան շարժում մը ունեցաւ մանրերուն մէջ որուն պատճառը չհասկցաւ Բերրին։

—Ներեցէք, պարոն, եթէ կը ձանձրացունեմ ձեզ, անշուշտ անօգուտ բաներ կ'ըսեմ։

—Չես ձանձրացուներ զիս. ընդ հակառակն, գոհ եմ քաջ աղջիկ մը տեսնելով քեզ. կը սիրեմ կամքի, քաջութեան, հաստատամտութեան տէր մարդիկը որք երբեք չեն յուսահատիր. և եթէ մեծ մարդոց վրայ տեսնելով այդ յատկութիւնները՝ կ'ուրախանամ, որչափ եւս առաւել քու վըրայ որ մանկուհի մըն ես։ Արդ գրպանիդ մէջ հարիւր եօթը սուով ճամբայ ելար...

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 11,23 ՓԵՏՐ. 1895

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԻԶՄԻՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ինչպէս ծանուցինք Ազգային Վարչութեան վերջին որոշումներուն կարգին մէջ, Իզմիրի առաջնորդ Տ. Ներսէս վարդապետ Ալանեան տեղեկագրած էր ի Պատրիարքարան թէ Գաւառական ժողովոյ 35 անդամներէն 30ն հրաժարած ըլլալով, նիստ չի գումարուիր, թէ քանիցս հրաւիրած է զիրենք, բայց այս մասին իւր բոլոր աշխատութիւնն ապարդիւն եղած է, և տեղւոյն ազգային գործերն երեսի վրայ մնացած են ի չգոյէ Տնտեսական և Ուսումնական Խորհրդոց, ևն։ Այս կացութեան իբրև միակ դարման առաջնորդը Գաւառական ժողովոյ նոր ընտրութեան արտօնութիւն և հրահանգ կը խնդրէր։ Սակայն Խառն ժողովը պատշաճ դատեց յանձնարարել Ն. Գերապատուութեան որ վերջին անգամ մ'ալ կոչում ընէ Գաւառական ժողովոյ այն անդամներուն պարտաճանաչութեան որք վիճակաւ դադրած չեն պաշտօնէ, և արդիւնքը տեղեկագրէ ի Պատրիարքարան, որպէս զի այն ատեն պարտ ու պատշաճը տնօրինուի։

Կը յուսանք որ այս կոչում զոր Ազգ. Կեդր. Վարչութիւնը կ'ընէ Իզմիրի առաջնորդին և այն կոչում զոր առաջնորդն ինք հարկաւ պիտի ընէ ժողովականութենէ ձեռնթափ կամ դասալիք եղած Իզմիրցի ազգայիններուն՝ առաջարկեալ նպատակին կը հասնին։ Եթէ այս յոյս ի գերև ելնէ, և եթէ Գաւառական ժողովն ամբողջովին լուծեալ նկատելու պէտքն հաստատուի, խոստովանիլ հարկ կ'ըլլայ թէ որչափ տագնապալի վիճակի մէջ են գործերն Իզմիրի մէջ, ուր հասարակութեան շատ մը յարգի անդամները խոյս կուտան ազգային պաշտօններէ։ Պէտք կ'ըլլայ այն ատեն աւելի խորունկը մտնել և հարցնել փնտռել թէ ինչ են այս տարօրինակ կացութեան բուն պատճառներն, հիմնական պատճառները։

Խեղճ գաւառի մը անկերպարան և անտէրունչ վիճակին հետաքրքրութեան և համակրելու շատ աւելի պատճառ ունինք քան Իզմիրի պէս բարեկիրթ քաղաք մը, ուր ո՛չ դրամը կը պակսի, ո՛չ մարդն, ո՛չ ալ իմացական կարողութիւնք։ Կը խորհինք թէ ո՛չ միայն նիւթապէս, այլ և բարոյապէս Իզմիր կը բաւէ ինքն իրեն, և պէտք է բաւէ, այնպէս որ կարելի չէ ենթադրել թէ պէտք ունենայ մեր խորհուրդներուն և յորդորներուն։ Բայց առաջնորդին տեղեկագրած յուսահատ կացութիւնն իրաւունք կուտայ հարցնելու թէ ինչ անըմբռնելի դժբախտութիւն մը կայ Իզմիրի ազգային-վարչական գործերուն մէջ որ այսպէս ամեն մարդ, ամեն դաս ժողովրդեան, մէկ մէկ կողմ քաշուած, մինակ թողեր են առաջնորդն և առաջնորդարանը, տեսակ մը գործադուլ ըրեր են բարոյական շրջանակի մէջ։ Կ'ենթադրենք թէ այս կացութեան դարման տանելու առաջին փափաքողը նոյն ինքն առաջնորդը պէտք է ըլլայ. զի վերջապէս, այնպիսի միահաղոյն դասալքութիւն մը կրնայ մեկնուիլ իբրև նոյն իսկ առաջնորդին դէմ ուղղուած բարոյական ցոյց մը։ Իսկ այն Իզմիրցի ազգայինք որք հանած ըլլալով առաջնորդին գործունէութեան և վարչական ընթացքին՝ չեն ուզեր գործին այսպիսի մեկնութիւն մը տրուիլ՝ յուսալի է որ Պատրիարքարանի կողմէ եղած հրաւէրէն ետքն աւելի հոգածութիւն ցուցնեն անձնական մասնակցութեամբ կարգադրելու վիճակ մը, որոյ երկարումն Իզմիրէ դուրս այնքան դէշ տպաւորութիւն կ'ընէ Իզմիրցիներուն ազգային-վարչական հոգածութեան ու գործունէութեան նկատմամբ։ Գաւառական ժողովը վերջնապէս լուծուած նկատելու և նորէն ընտրութեան ձեռնարկելու արտօնութիւնն յայտնի է թէ կեդր. Վարչութիւնն ի վերջոյ պիտի տայ Իզմիրի առաջնորդին, քանի որ ինք անոր վրայ վստահութիւն ունի, և որչափ գիտենք, Տ. Ներսէս վարդապետ չէ ըրած բան մը որ զինք կեդր. Վարչութեան կողմէ վստահութեան այսպիսի ցոյցի մ'անարժան կացուցանէ։ Բայց եթէ յաջորդ Գաւառական ժողովն ալ այժմեանին անգործութեան դատապարտուի, մեզ կը թուի թէ հանրային կարծիքը զայս պիտի նկատէ առաջնորդին և իւր հօտին մէջ հիմնական և անըմբռնելի անհամաձայնութեան արտայայտութիւն մը։ Թէ ո՛րն է ճշմարտութիւնն, անշուշտ վերահասու պիտի ըլլանք՝ Իզմիրցիներուն տալիք պատասխանէն կեդրոնական Վարչութեան հրաւէրին։

* * *

ԴԱՆՈՒԲԵԱՆ ԵՒ ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ՀԱՅԵՐ

Պուլկարիոյ Հայոց եկեղեցական ու կալուածական գործերուն վրայ մեր երեկի գրածին առթիւ, կը կարծենք թէ անօգուտ չըլլար թելադրութիւն մը, որ թէպէտ նոր չէ, բայց վերջին ժամանակներս Պատրիարքարանը բան մը չէր ըրած այս մասին։ Ըսել կ'ուզենք թէ կարելի է այցելու հովիւ մը ղրկել, որ քննէ Պալքանեան և Դանուբեան թեմերուն մէջ Հայ Եկեղեցւոյ վերաբերեալ կալուածական, վարչական և յարակից գործերն, անմիջական անօրէնութիւնները տեղւոյն վրայ ընէ՝ Թաղական Խորհուրդներու կամ տեղացի պատուաւոր ազգայիններու հետ համախորհուրդ, և աւելի կարեւոր պարագաներու համար տեղեկագրէ ի Պատրիարքարան։ Այցելու հովիւներու պէտքն ամեն ժամանակ ճանչուած է, և կ'երեւի թէ ճիշդ այս պատճառաւ ո՛չ մէկ Վարչութիւն մասնաւորապէս իրեն համար պարտականութիւն սեպած է այս մասը լուրջ անօրէնութեան մ'ընել։ Աւասիկ Սոֆիայի Հայոց եկեղեցւոյն Իշխանապետութեան կողմէ գնման պէս կարեւոր առաջարկ մը, որ անմիջական քննութեան մը պէտքը կը ցուցնէ, և տեղւոյն վրայ ձեռնհաս մարմին չունենալով, Ազգ. Վարչութիւնն հարկ կը դատէ խնդրել Փիլիպէի երեք պատուաւոր ազգայիններէ որ հաճին Սոֆիա անցնիլ և քննութիւն մը կատարելով տեղեկագրել։ (*) Կը լսենք թէ Պուլկարիոյ հանրային շինութեանց վերատեսուչը Սոֆիայի հայ քահանային դիտողութիւն ըրեր է որ ինչպէս Պուլկարիոյ Հայոց ընտրած Թաղական Խորհուրդները պաշտօնապէս կը ճանչուին ու կը հաստատուին Իշխանապետութեան Վարչութեան կողմէ, պէտք է որ քահանան ալ իւր պաշտօնն հաստատող վկայագիր ունենայ ի ձեռին, զոր տեղական Վարչութիւնը ճանչէ և հաստատէ։

* * *

ՆՈՐ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս ընթերցողք տեսան Վարչական որոշմանց շարքին մէջ, Քաղաքական ժողովն իմաստութեան և անկեղծութեան փորձ մը տուած է՝ Հիւանդանոցի նոր Հոգաբարձութեան մասին իւր ըրած անօրէնութեամբ, և այս պատճառաւ խնդակցութեան արժանի է։ Նախորդ դժբախտ ընտրութիւնը չեղեալ նկատելով, կատարած է նոր ընտրութիւն մը, Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան մէջ միացնելով ո՛չ միայն պարկեշտ, կարող և պատուաւոր, այլ և չէզոք, անկողմնակալ և համերաշխ տարրեր, որով Վարչութիւնն իւր Սրբազան Նախագահով հաստատած է թէ գեր ի վեր կը գտնուի անձնականութիւններէ։

Կը յուսանք որ այս նոր Հոգաբարձութիւն, օգնութեամբ քննիչ յանձնաժողովոյն, որ արդէն գովելի եռանդեամբ կը գործէ, բախտ կ'ունենայ վերջնական կազմակերպութիւն մը տալու Ազգ. Հիւանդանոցին, նոր պահանջմանց համաձայն կանոնագիր մը հաստատելու, և բարեգործական այդ մեծ հիմնարկութեան օգտակարութեան չափն աւելցնելու։

Այս գործին մէջ Ազգին ընդհանուր բաղձանքն իրագործելու անշուշտ մեծապէս պիտի սատարէ Հիւանդանոցի Ընդհանուր Տնօրէն մը, գիտուն, փորձառու, վարչագէտ և պատկառելի անձնաւորութիւն մը, ինչպէս հասարակաց կարծիքն արդէն մատնանիշ կ'ընէ։ Բ. Փ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ. — Արմատականներուն յոյսը դարձեալ ի դերև ելաւ։ Տապալելին Պ. Շարլ Տիւբիւի վարչութիւնն և Պ. Քազիմիր Բերիէի նախագահութիւնն՝ յուսալով արմատականաց իշխանութիւնն հաստատել վերջնապէս։ Բայց Նորընտիր Նախագահին օրով կազմեալ առաջին Վարչութիւնն, որուն մէջ խուճէպ համար քանի մը հատ ալ արմատականներ կան, իրենց ակնկալութիւններն ի դերև հանեց թէ՛ տնտեսական և թէ բարոյական կարգի մէջ։ Տնտեսական կարգի մէջ, զի արդէն տուրք վճարող դասերը նոր տուրքի մը ենթարկել չուզեց, և բարոյական կարգի մէջ, զի չուզեց կրճատել Պետութեան և Եկեղեցւոյ կապակցութիւնը, կամ՝ ջնջել կաթոլիկ Եկեղեցւոյ պետին քով Ֆրանսայի ունեցած ներկայացուցիչն։ Երեսփ. ժողովոյ փետր. 4/16ի նստին մէջ, «կրօնական ելմտացոյցին» վրայ վիճաբանութեան առթիւ, 111ի դէմ 379 քուէով մերժուեցաւ գործաւորականի մը առաջարկը թէ եկեղեցիներու և եկեղեցականներու տրուած պետական թոշակները կտրուին։ Յետոյ գործաւորականաց և արմատականաց ամենէն փայլուն ներկայացուցիչ Պ. Ժօռէս երկար ճառով մը առաջարկեց որ նախարարութիւնն ամեն տեսակ ընկերակցութեանց (կամ միաբանութեանց) վրայ օրինագիծ մը ներկայելով, ճամբայ հարթէ Եկեղեցւոյ և Պետութեան բաժանման։ Վարչապետ Պ. Ռիպօ անմիջապէս դէմ խօսեցաւ, ըսելով թէ այնպիսի օրինագիծ մը ներկայել սպառնալիք մ'ընել է կղերական տարրին դէմ, երկիրը նորէն անհանդարտութեան մատնել է, մինչդեռ կառավարութեան սկզբունքն է միտքերն հանդարտեցնել, և ամեն տարրեր հաշտեցնել։ Պ. Ժօռէսի գաղափարք անդէպ են, ներկայ ժամանակիս մէջ մանաւանդ։ Այս իմաստուն խօսքեր ամեն կողմէ ծափահարուեցան, միայն արմատականք և անոնց արբանեակները՝ գործաւորականք լուռ կենալով, կամ մանաւանդ՝ դժգոհութեան ցոյցերով պատասխանելով։ Արմատական կուսակցապետ Պ. Կօպլէ Պ. Ռիպօյի դէմ խօսելով, պնդեց թէ ընկերակցութեանց խնդիրը միանգամ ընդ միշտ կարգադրելն ո՛չ թէ գրգռիչ այլ հանդարտեցուցիչ անօրէնութիւն մը կ'ըլլայ։ Աջակողմեան մը պահանջեց որ հին հակակղերական պայքարները չվերսկսուին հանրապետականաց կողմէ։ Ժողովն 205ի դէմ 305 քուէով իրաւունք տուաւ Պ. Ռիպօյի։

ԹԻՆԿ ՏՈՎԱՆԱ, կ'ըսեն անգլ. լրագիրք, ինքնասպան ըլլալով, մեծ բան մը չըրաւ. զի անշուշտ Բեքինի կառավարութիւնը զինք գլխատել պիտի տար, նաւատորմն ու կղզւոյն բերդերը թշնամւոյն յանձնելուն համար։

ՉԻՆՈՒ ԿԱՅՍՐՆ, այս վերջին պարտութեանց վրայ, շատ մեղմութեամբ կը վարուի օտար դեսպաններուն հետ։ Ամանորի առթիւ զանոնք ընդունելուն, այլ և այլ նուաստացուցիչ արարողութիւններէ զանոնք զերծ կացուց, մանաւանդ պալատին մեծ դռնէն ներս մտցնել տուաւ զանոնք, բան մը որ ցարդ չէր տեսնուած։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ.—Չինու կայսրն այնքան նեղացեր է Ուէյ-Հայ-Ուէյի անձնատուութեան համար որ Շանթունկի կուսակալին արտօնութիւն տուեր է ամեն փախստականները կամ դասալիքները գլխատելու, առանց կանխաւ հրաման առնալու իրմէ։ Այս դասալիքներն ալ, գիտնալով իրենց գլխուն գալիքը, լեռները փախեր են, և աւազակութեան սկսեր են։

—Գերման նաւապետ ֆոն Հաննէքէն (Թաու-Լինկ դժբախտ շոգենաւուն հրամանատարը) կ'աշխատի Չինու կառավարութենէն ստանալու մեծաքանակ գումարներ, զորս ծախսեր է եղեր՝ զԲեքին պաշտպանողական վիճակի մէջ դնելու համար ճափոնական մօտալուտ յարձակման դէմ։ Գերման դեսպանն արտաքին գործոց նախարարութեան դիմեր է՝ իւր հայրենակցին պահանջումը պաշտպանելով, բայց Չինու կառավարութիւնն առարկեր է թէ գերման դեսպանն այսպիսի խնդրոյ մը միջամտելու իրաւունք չի կրնար ունենալ։

ՖՈՐՄՈԶԱ կղզիէն կը հեռագրուի թէ Չինացիք կ'աշխատին կղզին պաշտպանողական վիճակի մէջ դնել, գիտնալով որ Ճափոնցիք անպատճառ պիտի գրաւեն զայն՝ հաշտութեան կնքումէն առաջ։ Դժբախտաբար, կղզւոյն հարաւ-արևմտեան կողմը գտնուող բերդի մը վառօդի շտեմարանը պայթեր է, 50 զինուորք մեռեր են, և շատ մը քաղաքացիներ աւելի կամ նուազ վիրաւորուեր են։

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ, իւր անդրանիկ աղջկան՝ Ֆրետերիկ կայսրուհւոյն հետ, ըստ իւր տարեկան սովորութեան, Ուինտսորի պալատին մէջ պիտի անցունէ մարտ ամսոյ 4/16րդ օրն, որ իւր մօր՝ Քէնդի դքսուհւոյն մահուան օրն է, և յետոյ հարաւային Ֆրանսա օդափոխութեան պիտի երթայ, և հոն պիտի վայելէ գարունը։ Նախարարներէն մին փոխն ի փոխ իւր քով պիտի կենայ, ներքին և արտաքին խնդիրներուն զինք միշտ իրազեկ պահելու, իւր հրամանները և իւր ստորագրութիւնները ընդունելու համար պետական կարեւոր պաշտօնագրերուն։

ԻՏԱԼԻԱ.—Աչինի ծովակալին հրամանատարութեամբ յունիսի մէջ Անգլիա երթալ որոշուած զրահաւորներն են Ռէ Ումպերթօ, Անտրէա-Տօրիա, Սարտենիա, Ռուճճէրօ Լաուրիա, Իտալիա և Սան Մարդինօ, իտալեան նաւատորմին պարծանքը։

ՀԱԲԵՇԱՍՏԱՆ.—Նափոլիէ Մասուա զրկուեցան շատ մը սպայներ՝ բնիկներէ կազմեալ վաշտին համար, նաև չորս կափուչին կրօնաւորք, չորս մայրապետք, հեռագրական գործիք և բազում ռազմանիւթք։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՉԻՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆ. — ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԵԱՆ ԶՐՈՅՑՆԵՐԸ

ՓԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 20 Փետր. — Արժանահաւատ աղբիւրէ կը յայտարարուի թէ Ռուսիոյ և Անգլիոյ կողմէ միջամտութիւն չէ եղած Չինու և Ճափոնի կռիւին, և Ռուսիա այսպիսի խորհուրդ մը չի տածեր։

ԱՒՍՏՐԻԱ. - ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

ՓԱՐԻԶ. — Ֆրանձ Եօզէֆ կայսր շնորհակալութիւն հեռագրեց առ Պ. Ֆէլիքս Ֆօռ՝ իւր ցաւակցական յայտարարութեան համար, Ալպրէխդ արքիդքսի մահուան առթիւ։ Կայսրը կ'ըսէ թէ Ֆրանսայի կողմէ համակրութեան այս նոր ցոյց իւր սրտին դպած է։

ԱՐԿՕ. —Հանգուցեալ արքիդքսին ընտանիքն ուղղուած ցաւակցական հեռագրերուն թիւը ցարդ երեք հազարը կ'անցնի։ Յուղարկաւորութիւնը փետր. 14/26ին է ի Վիեննա։

ԱՂՔԱՏԱՑՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՓԵՇՏԱ. — Երեսփ. Ժողովը միաձայնութեամբ որոշեց որ երեսփոխաններուն մէկ օրուան թոշակն յատկացուի բովանդակ Հունգարիոյ տառապեալ աղքատներուն և անգործ բանուորներուն։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԲԵՐԼԻՆ. — Ռայխստակը Գ. ընթերցմամբ ջնջեց այն օրէնք որով Ճիզուիդ Միաբանութեան Գերմանիոյ մէջ գոյութիւնը կ'արգիլուէր։ Լրագիրք կարծիք կը յայտնեն թէ ինչպէս անցեալ անգամուն այս անգամ ևս կառավարութիւնը չպիտի հաստատէ այս որոշումն։ (Կը յիշուի թէ Ռայխստակի նախորդ նստաշրջանին մէջ ևս որոշուած էր Ճիզուիդներուն ի Գերմանիա վերադարձը թոյլատրել, բայց Դաշնակցային Խորհուրդն, որ Գերմանիոյ կառավարութիւնները կը ներկայացնէ, մեծամասնութեամբ մերժած էր այս որոշում, գլխաւորապէս Բրուսիոյ հակառակութեան պատճառաւ։ Այս անգամ ալ այնպէս պիտի ըլլայ կ'ըսուի։ Ծ. Խ.)

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիոյ Պանքային շաբաթական հաշուեկշռէն կ'երևի թէ նախորդ շաբաթէն ի վեր հետևեալ տարբերութիւնք տեղի ունեցած են.—Մետաղադրամն աւելցած է 458,000 ոսկի, Պանքայի և առեւտրական թուղթերն աւելցած են 185,000 ոսկի և պանքատներու պահեստն աւելցած է 456,000 ոսկի, որով Պանքային պահեստներն այնպէս կը համեմատին իւր յանձնառութեանց կամ պարտականութեանց որպէս 70.69 կը համեմատի առ 100։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը՝ Քաղաքական ժողովոյ որոշմամբ շրջաբերական մը ղրկելով մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց քարոզիչներուն, ծանուցած է եկեղեցւոյ բեմէն հրաւէր կարդալ ժողովրդեան՝ կանոնաւոր կերպով վճարելու իրենց ազգ. տուրքերը։

Տնտեսական Խորհրդոյ շաբաթական նիստը տեղի ունեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան։ Խորհուրդն զբաղեցաւ Մունճուսըն և Ֆէնէքէ գիւղերուն եկեղեցապատկան կալուածներու խնդիրներովը։

Նկատողութեան առաւ Բերայի խնամակալութեան և մասնաւորապէս Շիշլիի ազգ. գերեզմանատան խնամակալութեան շէնքեր շինելու ձեռնարկութիւնը, որ է գերեզմանատան դրան և յարակից շէնքերու շինութիւնը։ Խորհուրդը նկատելով որ թէև երեք տարի առաջ այդ շինութեան հաւանութիւն տրուած է, սակայն անկէց ի վեր շինուածանիւթերուն և օրականներուն գինը փոփոխութիւն կրած է և որոշեալ գումարով կարելի չէ շինութիւնը կատարել, նկատելով նաև որ Բերայի խնամակալութիւնը խմբովին և վերջնապէս հրաժարած է, որով անկարելի կ'ըլլայ առ այժմ շինութեան հսկել, որոշեց գրել Բերայի հրաժարեալ խնամակալութեան և տեղեկութիւն ուզել այս մասին։

Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հայրն երէկ աւստրիական դեսպանատունը գնաց և դեսպան Պարոն ֆօն Քալիչէի ներկայանալով յանուն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ցաւակցութիւն յայտնեց Ալպրէխդ արքիդուքսին մահուան առթիւ։

Դատաստանական Խորհրդոյ հրաժարեալ երկու անդամները, որոց հրաժարականը մերժուած էր Ազգ. Վարչութեան կողմէ, երէկ դարձեալ ներկայ չի գտնուեցան խորհրդոյ նիստին որ տեղի ունեցաւ չորս անդամոց ներկայութեամբ և Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդին նախագահութեամբ։ Դիւանի ընտրութիւնը թողուեցաւ յառաջիկայ ուրբաթի նիստին։

Փետր. 14ին, Տեառնընդառաջի տօնին առթիւ, Գեր. Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեան հրաւիրուած է Մաքրիգիւղի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ Ս. պատարագ մատուցանել ի հանգիստ հոգւոյ Տ. Պետրոս քահանայի։

Պէյօղլուէն կը գրեն մեզ.

Թաղիս մէջ մի քանի տարիներէ ի վեր կազմուած աղքատաց նպաստամատոյց խնամակալութիւնն՝ որ ընդ տնօրէնութեամբ Կարապետ էֆէնտի Էգնայեանի, կը բաղկանայ Ագնուափայլ Տիկին Ա. Էսաեանէ, տիկին Տ. Յակոբեանէ և Օր. Ն. Էգնայեանէ, ուրիշ տարիներու նման այս տարի ևս նախընթաց չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրեր Պէյլէրպէյի, Քիրէճ-Պուրնիի և Եէնի-Մահալլէի 80ի չափ աղքատ ընտանեաց ածուխ բաշխեց իբր 3000 օխա, առանց ազգի և կրօնի խտրութեան, որոնք տիրող սաստիկ ցուրտէն կարի դառնացած՝ մեծապէս միխթարուելով ջերմեռանդ կ'օրհնէին նուիրատուները։

Ինչպէս տեղեկացաւ Պաշտօնաբաշխութեանց ցուցակէն, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Սանիյէի երկրորդ աստիճան շնորհել մայրաքաղաքիս ծանօթ վաճառականներէն Մարուքէ էֆէնտի Ֆրէնկեանի։

Կայսերական այս շնորհը գոհութեամբ կը լնու յիշեալ էֆէնտիին բազմաթիւ բարեկամներն ու ծանօթները։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ի նպաստ հաստատութեանս Մեծ. Եղիա էֆ. Ս. Կիւմիւշճեան բարեհաճած է նուիրել մէկ օսմ. ոսկի փոխան ծաղկեփունջի հանգուցեալ Սերովբէ էֆ. Կիւմիւշճեանի յուղարկաւորութեանն առթիւ։ (Կնք.)

Ներքին լուրեր

ՍԵԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը շքեղ հանդէսով միջօրէին գնաց այդ մզկիթն և հոն ուրբաթու աղօթքը կատարելէ յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին աւստրիական դեսպանն ու խորհրդականը, պարսկական դեսպանն ու առաջին թարգմանը, սպանիական դեսպանատան առաջին թարգմանը, Պէրլինէր Թակէպլատ լրագրոյ խմբագիրներէն Պ. Շմէյլ, Քամփհէօվէնէր փաշայի աղջիկն և տասնըչորս չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ։

Ներկայից ոմանք սենեկապետաց միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ.—Երէկ կէսօրէն, ուրբաթ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ՝ գերմանական դեսպան Րատօլին Իշխանը պատիւ ունեցաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու։

* * *

Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ աւստրիական դեսպան Պարօն ֆօն Քալիչէ և յետոյ պարսկական դեսպան Միրզա Խանատուլլահ խան պատիւ ունեցան Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու։

ԿԱՅՍ. ՀՈԳԱՏՈՒԹԻՒՆ.—Վեհ. Սուլթանը հրամայած է որ երբ մայրաքաղաքիս մէջ տարափոխիկ կամ ոչ-տարափոխիկ հիւանդութիւն մը ծագի, Թաղապետական ու առողջապահական բժիշկներն անմիջապէս նոյն տեղն երթալով քննեն ու դարմանեն հիւանդն և աղքատներուն ձրի դեղ տան, սակը թաղապետական մնացորդներէն վճարուելով։ Միանգամայն, ինչպէս քոլերայի ատեն վարակեալները կը դարմանուին, ինֆլուէնցայէն հիւանդացող աղքատներն ալ բժիշկներու կողմէ ձրիաբար դարմանուին և Թաղապետական շրջանակներու կողմէ դեղ տրուի և այլ օգնութիւնք ըլլան։ Կայս. սոյն Իրատէն հաղորդուելով Թաղապետական շրջանակաց ու Առողջապահական վարչութեան, ծանուցած է հոգ տանիլ անոր կէտ առ կէտ գործադրութեանը։

* * *

Ն. Վեհափառութիւն հրամայած է որ Վօսփորի մէկ յարմար տեղը [illegible] մը վրայ դրուած ապանեխիչ մեքենայ մը յատկացուի, Վօսփորի գիւղերուն մէջ ապանեխուելիք առարկաները կառքերու միջոցաւ ծովեզերք և անկից [illegible] վրայ փոխադրելու համար։

Առողջապահական յանձնաժողովը, կայս. սոյն Իրատէին համաձայն, խորհրդակցութիւն մը կատարած է Եւրոպայէն այդ կարգի մեքենայ մը բերել տալու, Ստենիայի ծովածոցին մէջ դրուելիք [illegible] մը վրայ հաստատելու, որ գիւղին համար որ ուզուի անմիջապէս մեքենան նոյն գիւղի ծովեզերը մօտեցնելու և վարակեալ առարկաները կառքերու միջոցաւ բերել տալով ապանեխելու համար։ Յանձնաժողովը, որոշելով նաև որ այդ մեքենային օգուտներն եթէ տեսնուին, ուրիշներ ալ բերել տալու, տեղեկագիր մը պատրաստելով մատուցած է յոտս կայս. գահոյից։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Սպարապետի Դրան մարդկային առողջապահութեան քննիչ յանձնաժողովոյ անդամներէն դեր-գնդապետ Արապեան Աղեքսանդր Պէյի։

ՔՈԼԵՐԱՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ.—Փետրուար 9ի հինգշաբթի օրուան ժամ 6էն մինչև փետրուար 10ի ուրբաթ օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերաէ հետևեալ դէպքերը պատահած են.

Բերա՝ մէկ. Թօմինա, լուացարար, մեռած։

Նշանճը Թաշին մէջ՝ մէկ. Խաչիչէ Ապտուլլահ, մեռած։

Նաւային վաշտէն՝ մէկ. Հիւսէյին Եուսուֆ, զինուոր։

Բանկալթի՝ մէկ. Ղազար Պաղտասարեան, գործաւոր։

Ֆաթիհ՝ մէկ. Հասան Մէհմէտ։

Պէշիքթաշ՝ մէկ. Արկիրի Սիմօն, ատաղձագործի աշակերտ։

Առաջուան բռնուածներէն մեռած է.

Օրթաքէօյ՝ մէկ. Անտոնիքի։

Առաջուան բռնուածներէն հինգը առողջացած են։ Ասոնցմէ երեքը Ս. Փրկչի հիւանդանոցին և երկուքը Թաղապետական Զ. շրջանակին հիւանդանոցին մէջ։

Գումար վեց դէպք, որոց երկուքը մահացու։ Առաջուան բռնուածներէն երկու մահ։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՊԱՅՈՒՍԱՆՆԵՐԸ. — Մեծն Բրիտանիա՝ Աւստրիոյ հետ համաձայնութեամբ կարգադրեր է Հնդկաստանի թղթատարական պայուսակներուն հին խնդիրը։ Այդ պայուսակները մինչև հիմա կ'անցնին Պրինտիզիի ճամբով, և ասիկա շահու մեծ աղբիւր մըն է իտալական վաճառականութեան համար։ Բայց Անգլիա միշտ կը փնտռէ աւելի կարճ ճամբայ մը. հիմա Բարիզի լրագիրները կ'ըսեն թէ որոշած է այդ պայուսակներուն փոխադրութիւնը կատարել տալ Կ. Պոլսոյ կամ թերեւս Սէլանիկի ճամբով։ Անգլիական կառավարութիւնը, Աւստրիոյ կառավարութեան հետ համաձայնած, Օրիանդ-Էքսբրէսի միջազգային ընկերութեան հետ պայմանագրութիւն մը կնքեր է, որով Հնդկաստանի պայուսակները պիտի անցնին Գերմանիայէն, Հունգարիայէն և Թուրքիայէն։ Ընկերութիւնը ամեն կիրակի Պրիւսէլէն ճամբայ պիտի հանէ նոր ճեպընթաց կառախումբ մը որ Հնդկաստանի պայուսակները պիտի առնէ և Պերլինէն, Վիեննայէն, Պուտաբէշդէն, Պելկրատէն անցնելով, չորեքշաբթի օր Կ. Պոլիս պիտի հասնի, ուր պայուսակները նաև պիտի դրուին դէպ ի Աղեքսանդրիա և անկից անգլիական շոգենաւներով Հնդկաստան պիտի փոխադրուին։ Կարելի է նաև որ Կ. Պոլսոյ տեղ Սէլանիկ ընտրուի իբր չուկէտ։ Բայց ասիկա ետքի խնդիր է։

Կարեւորը սա է որ, Հնդկաստանի Սուրհանդակին ուղեցոյցին փոխուելովը, Պրինտիզի մեծապէս կը կորսնցնէ իւր կարեւորութիւնը և Իտալայի նաւատէրերն ու վաճառականութիւնը վնասներու պիտի մատնուին։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻՆ, որ արդէն իր իրաւասութեան ներքև ունի Թէնպէքիի մենավաճառի ու օսմ. սիգառէթներու արտածման ընկերութիւնները, գործունէութեան նոր ճիւղ մըն ալ հաստատելու վրայ է։ Ժամանակէ մը հետէ կը խորհէր արդէն ընկերութիւն մը կազմելու, որուն գործը ըլլար Թուրքիոյ ամեն կողմերը մշակուած ծխախոտը գնել, որուն դիմում ընէ Ռէժին՝ իր պէտքերուն համար։ Այս նոր ընկերութիւն պիտի կրէ «Tabac-Corporation» անունը և պիտի հաստատուի Թէնպէքիի ընկերութեան գլխաւոր կեդրոններուն մէջ, որուն վարչութիւնը, ինչպէս յայտնի է, յառաջիկայ մարտի սկիզբէն պիտի անցնի Ռէժին։

Նորակազմ ընկերութեան վարչական խորհուրդը կը կազմեն՝ Սըր Էտկար Վինսընդ, նախագահ, Պ. Հայնման՝ ընդհ. քարտուղար, և Պ. Պ. տը Զօկեա դըբակոմպ, Էվէնէրէս, Լա Ֆիւանդ և Ֆառնէլի։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔՆ Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ.

Յունաց նորընտիր Պատրիարքը, Տ. Անթիմոս Է., այսօր ժամ 6ին կայսերական պալատ գնաց, Դատական Նախարարութեան կողմէ չորեքշաբթի օրը Ֆէնէրի Պատրիարքարանին հաղորդուած պաշտօնագրոյ մը համեմատ որ կը հաղորդէր կայս. Իրատէն։

Թափօրը կը բաղկանար պալատական երեք լանտօներէ որոց առաջինին մէջ բազմած էր Պատրիարքը՝ իւր դէմն ունենալով Բ. Դրան արարողապետը և Արիսթարքի պէյ։ Թափօրը կառաջնորդէին չորս հեծելազօրքեր և Պատրիարքարանի չորս քաւասներ։ Պատրիարքական կառքին առջևէն ու ետևէն կ'երթային ութը վարդապետներ՝ հեծեալ։ Երկրորդ կառքին մէջ բազմած էր Պատրիարքական Տեղապահ Տ. Նաթանայէլ՝ ուրիշ եկեղեցականի մը և աշխարհականի մը հետ։ Երրորդ կառքին մէջ երկու ժողովականք։

Կայս. պալատէն ելլալուն, Տ. Անթիմոս Պատրիարքը հանդիսաւորապէս Բ. Դուռը պիտի երթայ իր առաջին այցելութիւնը տալու Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Նախարարաց։ Ի դարձին Բ. Դուռնէն, պատրիարքական թափօրին պիտի ընկերակցին մայրաքաղաքս գտնուող բոլոր յոյն մետրապոլիտները, Խառն ժողովոյ անդամները, Պատրիարքարանի պաշտօնէութիւնը, քարոզիչներ, թաղական խորհրդոց պատգամաւորութիւններ՝ Ն. Սրբազնութիւնը առաջնորդելու համար Ֆէնէրի Մայր Եկեղեցին, ուր հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ պիտի կատարուին վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։ Յետոյ Տ. Անթիմոս Է. պիտի բազմի իր պատրիարքական աթոռը։

ՔՈԼԵՐԱՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ.—Փետրուար 8ին Ատալիայի մէջ նոր դէպք չէ պատահած։ Առաջուան բռնուածներէն երկուքը մեռած են։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ոստիկան-զինուորաց թիւոյն վրայ պիտի աւելնան չորս հարիւր երեք հետևակներ և յիսուն հեծեալներ։ Ասոնց հագուստները պիտի հայթայթուին Սպարապետի Դուռնէն։

ԾԽԱԽՈՏԻ ու Թէնպէքիի Ռէժիներու գործառնութեանց միացման համար պատրաստուած պայմանագրութիւնն ի մօտոյ երկու վարչութեանց կողմէ պիտի ստորագրուի ու փոխանակուի։

(*).— Աստարճեան էֆ.ն որ այս պաշտօնով Սոֆիա պիտի անցնի Փիլիպէէ, Ազգ. Հիւանդանոցի նորընտիր Հոգաբարձուն չէ, այլ անոր եղբայրը։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդը նկատողութեան առնլով կառավարութեան պաշտօնեայներուն՝ լումայափոխներու ունեցած պարտուց խնդիրն, որոշած է որ, դատարաններու կողմէ տրուած վճռագիրները գործադրուելու ատեն, ըստ օրինի պարտատիրոջ ամսաթոշակին միայն մէկ քառորդը վար դրուի և ոչ աւելի։

ԷՏԻՐՆԷԻ կուսակալութեան գրուած է որ Ճիսրը Մուսթաֆա Փաշայի ու երկաթուղւոյ կայարանին միջեւ եղած ճամբան, որ ողողումներէն աւրուած է, անմիջապէս նորոգուի։ Իսկ Էտիրնէի քաղաքէն մինչեւ երկաթուղւոյ կայարանը տանող ճամբուն նորոգութիւնը ջուրերը քաշուելէն յետոյ միայն պիտի կատարուի։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ պահեստի զօրաց նորընտիր հրամանատար Ֆէրիգ Իսմայիլ Հագգը փաշա երէկ իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՄԱԼԹԱՅԻ օսմանեան ընդհանուր հիւպատոս Աթըֆ պէյ առջի օրն իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ շոգենաւ մը, որ Պաթումէն կուգար Իզմիր երթալու համար, երէկ Գավագի առջեւ խրեցաւ։ Կ՚ըսուի թէ զայն ազատելու համար հարկ պիտի ըլլայ բեռը պարպել։

ՀՐԴԵՀ.— Առջի գիշերը Գատըգիւղի նաւամատոյցին մօտ խանութ մը այրեցաւ։ Կ՚ըսուի թէ այրած ապրանքներն, որք հարիւր յիսուն ոսկի կ՚արժեն, ապահովագրուած էին եղեր։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ յանձնաժողովն որոշած է որ երբ պահականոցի մը, կառավարական շէնքի մը և կամ վարժարանի մը մէջ քոլերաի դէպք պատահի, վարակեալն անմիջապէս հիւանդանոց տարուի և այդ տեղն ու հոն գտնուողներն ապաճխտուին, որովհետեւ այդ կարգի տեղերը շղթայի տակ առնելն դժուար է. նոյնպէս եթէ վարժարանի մը մէջ դէպք մը պատահելով վարակեալը հիւանդանոց չի տարուիր ու տունը տարուի, այն պարագային մէջ այդ տունը շղթայի տակ առնուի։ Վարժարանն ալ տասն օր փակուելով ապաճխտումներ կատարուին և վարժարանին աշակերտաց առողջական վիճակը քննուի քաղաքապետական բժիշկներուն կողմէ։

ՊԱՂՏԱՏԷՆ մինչեւ Պասրա առանց երաշխաւորութեան գումարի երկաթուղի մը շինելու համար մենաշնորհ խնդրուած էր։ Կայս. կառավարութիւնը թէեւ նախապէս որոշած էր թէ մինչեւ որ Կ. Պոլիս-Պաղտատի երկաթուղւոյ մեծ գծին համար խնդրուած մենաշնորհի աղերսագրոյ մասին վերջնական գործողութիւն մը չկատարուի, այդ կողմերը երկաթուղի շինելու նպատակաւ տրուած աղերսագրերը նկատողութեան չառնուին, սակայն ըստ որում նոր խնդրարկուն երաշխաւորութեան գումար չը պահանջեր, ինչ որ շահաւոր պայման մ՚է, Ֆինանսաց իշխանութիւնը քննութեանց ձեռնարկած է թէ այդ նոր առաջարկ կը վնա՞սէ թէ ոչ Կ. Պոլիս-Պաղտատի մեծ գծին և թէ այդ կողմերը շինուելիք երկաթուղւոյ գիծերը բաղդատմամբ մեծ գծին, օգտակա՞ր են թէ ոչ։

ԻԶՄԻՏԻ նորընտիր կառավարիչ Քեազիմ պէյ քննական պտոյտի ելած ըլլալով, իրեն տեղ փոխանորդ կարգած է Ֆէրիգ Սաատէտտին փաշան։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնն հրաման տուած է որ գաւառաց Տէֆթէրտարները անտառաց և հանքաց հասոյթներն ուղղակի անտառաց և հանքաց նախարարութեան ղրկեն, աւելորդ ծախուց տեղի չտալու համար։

ԲԱՂԱՔԱՑԻՆ երկրաչափական վարժարանի ուսուցիչներէն Քեմալ էֆէնտի և Եուսուֆ էֆէնտի Գերմանիա պիտի ղրկուին մասնագիտութիւն ուսանելու համար։

ԱԹՏԸՆԻ նահանգին նախորդ Տէֆթէրտար Ահմէտ Րէֆիգ պէյի՝ անպաշտօն վիճակի ամսաթոշակ յատկացուած է։

ՓՈՂԵՐԱՆՈՑԻՆ մէջ տասը նոր դրոշմեր պիտի շինուին գործածելի՝ փոխառութեանց պարտաթուղթերու, բաժնեթուղթերու և այլոց համար։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ վարչութիւնը Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան վճարեր է Արեւելեան Ռումէլիի հարկին յունուարի ամսավճարը։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպանատան թարգմաններէն Պ. Մանսուրօֆ առջի օրը Ֆէնէր երթալով, դեսպան Պ. Նէլիտօֆի կողմէ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Յունաց նորընտիր Պատրիարքին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ գալաֆաթճիներն, որոնց աշխատած տեղն քարափ շինուած է, խնդրագիր մը մատուցած են Քաղաքապետութեան, կա՛մ Փաշա Պաղչէ և կամ Սթենիա փոխադրուելու համար։ Քաղաքապետութիւնը գրած է նոյն տեղերու թաղապետութեանց քննութիւն կատարելով տեղեկագրել։

ԱՐԿԱԾ.—Երէկ Պոլսոյ Բարմաք Քաբու թաղին մէջ Սալիհ անուն տասներեք տարեկան տղայ մը ձի հեծած կերթար, երբ յոյն տղայ մը կոխոտեց, որ ականջէն վիրաւորուեցաւ։ Երկուքն ալ Ոստիկանութեան Դուռը ղրկուեցան։

ՊԷՅԼԵՐՊԷՅԻ ՈՃԻՐԸ.— Ստամպօլ կը պատմէ թէ երեքշաբթի, կէս օրէն ետքը, Պէյլերպէյի ու Չէնկէլքէօյի միջեւ Համուզ-Պաշը ըսուած տեղը մեծ ջրհորէ մը պարկ մը հանուեր է որ կը պարունակէր երեք կիներու յօշոտեալ մարմինները։

Անմիջապէս լուր տրուելով Իւսկիւտարի ոստիկանութեան, տեղւոյն ընդհանուր դատախազը, հարցաքննիչ դատաւոր Ճեմալ էֆէնտի և ոստիկանութեան բժիշկ Տօքթ. Մէհմէտ էֆէնտի՝ ոճրին վայրը գացեր են քննութիւն մը կատարելու։

Բժշկական քննութիւններէն ետք, երեք դիակները թաղուեր են։

Ոստիկանութեան բժշկին տեղեկագրին նայելով, այս եռեակ ոճիրը գործուեր է եօթը ութ օր առաջ։

Ոստիկանութիւնը փութով կը փնտռէ այս սպանութեան հեղինակը կամ հեղինակները։

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻԻՆ

Կը ծանուցուի բաժնետէրերուն որ վարչական խորհուրդն որոշած է 1895 փետր. 1/13ի նիստին մէջ, 6% բաշխել յիշեալ դրամագլխէն ի հաշիւ ԺԱ. տարեշրջանին շահերուն (1894 մարտ—1895 փետրվար)։

Այս որոշման համեմատ, իրենց պիտի վճարուի ի հաշիւ թիւ 11 կտրոնին, ի

ՊԵՐԼԻՆ, ՓԱՐԻԶ, ՎԻԵՆՆԱ ֆրանք 12
ԼՈՆՏՈՆ անգլ. ոսկի 0,9 շ. 7½ բ.
Կ. ՊՈԼԻՍ ոսկեդրամ ղրշ. 52,80

1895 մարտ 2/14էն անդին, յիշեալ հաստատութիւններն, ուր պէտք եղած պորտըրոները բաժնետէրերուն տրամադրութեան տակն են։

Ներկայացուած կտրոնները հինգ օր վար պիտի դրուին՝ ընկալագիրի փոխարէն, և տէրերուն ետ պիտի տրուին, 12 ֆր.ի վճարումն հաստատող դրոշմով մը։

Կ. ՊՈԼԻՍ Օսմ. Կայս. Պանքան
ՓԱՐԻԶ » » »
ԼՈՆՏՈՆ » » »
ՊԵՐԼԻՆ Պ. Պլէյխրէօտէրի դրամատունը
ՎԻԵՆՆԱ Քրէտիդ Անշդալտէն, վարկի աւստրիական ընկերութիւն՝ առեւտուրի և ճարտարագործութեան համար։ 1—3

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ

Օսմ. Հանրային պարտուց վարչական խորհուրդը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ մարտ 1/13էն սկսեալ (½) կէս առ հարիւր տոկոս մը պիտի վճարուի օսմ. հանրային պարտուց փոփոխեալ արժէթղթոց թիւ 23 կտրոնին վրայ։

Յիշեալ պարտաթուղթերուն վրայ տոկոսներուն վճարումները պիտի կատարուին կտրոններուն վրայ նշանակուած բոլոր քաղաքներուն մէջ մինչեւ 31)12 օգոստոս 1895։

Այս պայմանաժամէն ետք Կ. Պոլսոյ մէջ միայն վճարելի պիտի ըլլան։

Կ. Պոլիս, 22 փետր. 95 1—6

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Օսմ. Հանրային պարտուց փոփոխեալ պարտաթուղթերն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ օսմ. հանրային պարտուց փետր. 22 թուով ազդին համաձայն, կէս առ հարիւր տոկոս մը պիտի վճարուի իրենց թուղթերուն անուանական արժէքին վրայ։

Ըստ այսմ պարտին 1895 մարտ 1/13էն սկսեալ իրենց պարտաթուղթերուն թիւ 23 կտրոնները ներկայացնել սովորական պորտըրոներուն հետ օսմ. կայս. պանքային ի Պոլիս, Թարաքճըլար փողոց թիւ 15, երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրերը առաւօտեան ժամը 10էն մինչեւ ժամը 2 յետ միջօրէի (Ը. Ե.)։

Ջնջուած կտրոններուն և թուղթերուն փոխարէն ընկալագիր մը պիտի յանձնուի իրենց որ շրջաբերութեան հանուելէն 10 օր ետքը պէտք է ներկայացուի օսմ. կայս. պանքային ի Ղալաթիա։

Կ. Պոլիս, 22 փետր. 95 1—6

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Խնդրեմ Արեւելքի մի անկիւնը զետեղել ներփակեալ հանգանակութեան ցուցակը զոր Թաղիս բնակչաց միոյն, Այրի Մաքրուհւոյ Պետրոսեանի դժբախտ կնոջ և իւր իրեք անչափահաս դստերց փոքրիկ պատսպարան մը շինելու նպատակաւ ջան ի գործ դրած, եւ յաջողած եմ Աստուծով Ս. Եկեղեցւոյ ստացուածոց մին՝ Տէյիրմէն փողոց թիւ 30 արսան առնուլ Պատ. Թաղական Խորհրդէն, ամբողջապէս հատուցանելով եկեղեցւոյ սնտուկին երեսուն երեք (33) օսմ. ոսկի, և երկու հարիւր յիսուն (250) դահեկան «Շէրէֆիյէի և փէրագի». համագումար երեք հազար ութ հարիւր տասնչորս (3814) դահեկան և յիշեալ Մաքրուհի Պետրոսեանի սեպհականացուցի։

Արդ. մեծ խրախոյս և քաջալեր պիտի ըլլայ ինձ այս հրատարակութիւնն որ անվհատ կերպիւ շարունակելով զիմ ծառայական պարտս, Աստուծով ի գլուխ հանել պիտի կարողանամ ձեռնարկս, յիշեալ աւերակին վրայ խրճիթ մի եւս կազմել։

10 Փետր. 95

Եէնիգաբու

Սրբազան Հայր, Մեծապատիւ Տեարք, և Տիկնայք բարեպաշտուհիք՝

Տ. Հմայեակ Ս. եպիսկ. Դիմաքսեան 54, Տ. Գաբրիէլ Ծ. վրդպ. Ճէվահիրճեան 54, Ա. Ն. Հ. Մ. եղբարք Ֆրէնկեան ի յիշատակ հօգւոյ մօր իւրեանց Թուր. 432, Եղբարք Շամտանճեան, ի յիշատակ մօր իւրեանց Հռիփսիմեայ 120, Կրօնիկ Կարապետ Փափազեան 108, Մարտիկ Ցակօրեան 108, Մկրտիչ Ամպարճեան 108, Յովհաննէս և Յարութիւն Մոսոկչեան 108, Պօղոս և Ստեփան Աստարճեան 108, Ռուբէն և Գասպիկ Սէմէրճեան 108, Մամաս Հէքիմեան 100, Կարապետ Կիւմիւշկերտանեան 100, Պատրիկ Կիւլպէնկեան 100, Սարգիս Թաշճեան 100, Միհրան Մուրատեան 95, Բարսեղ Սամաթօլլուեան 80, Կարապետ Ճամլեան 67.20, Բարսեղ Ղազարոսեան 60, Գէորգ Ալալըմճեան 56, Պօղոս Քէլէկեան 54, Սիմոն Գայսէրլեան 54, Եղբարք Գարամանեան 40, Մինաս Մարտիրոսեան 40, Յակոբ Սարգիսեան 40, Քերովբէ Կիւմիւշեան 40, Ալեքսան Չիլինկիրեան 20, Մանուէլ Պէշիրեան 20, Յովհաննէս Նուսուֆեան 20, Սարգիս Թալաքճեան 20, Տիգրան Գարակէօզեան 20, Տիրան Այվազեան 20, Միսաք Ճէվահիրճեան 20, Նշան Զամիչեան 10, Երմոնէ Վարդանեան 54, Տիկ. Ցուլիանէ Վսեմ. Աբրահամ փաշա 54, Բեքուշիկ Պ. Աղաճանեան 40, Խաչուհի Կ. Բաբագեան 40, Տիրուհի Մ. Մերամէթճեան 40, Հռիփսիմէ Յ. Գույումճեան 20, գումար 2732.20, յաւելում 23 եկեղեցւոյ պնակներէ գոյացած 1116.10, համագումար 3848.30 դահեկան արծաթ։

Հանգանակող
ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՔԱՀԱՆԱՅ ՏԷՐ ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ
Եէնիգաբու

ՋԱՆԱԶԱՆՔ

ԵՐԿԱՐԱԿԵՑՈՒԹԻՒՆ

Ամենէն բարձր տարիքը որուն մարդ կարենայ հասնիլ, տարիք որ ապացոյցներով հաստատուած է, 169 տարեկան հասակն է։ Անգլիացի մը, Ճէնքինս, որ 1501ին ծնաւ Եօրքի կոմսութեան մէջ, այդ քաղաքին մէջ մեռաւ 1670ին։ Հաստատուած է որ Ճէնքինս քանիցս իբրեւ վկայ երեւցած է դատարանի առջեւ, եւ անկէ հարիւր քառասուն տարուան միջոցի մը մէջ։ Ճէնքինս ձկնորս էր, և շատ աղքատ ըլլալով, մինչեւ մահն այս արհեստն ի գործ դրեր է ապրուստն հայթայթելու համար։ Այն աստիճան կորովի էր որ հարիւր տարեկանէն ետք լողալով կրնար գետերէն անցնիլ։

Հակառակ Շոբէնհաուէրի, շատ կը սիրենք մեր մորթը և գոհունակութիւնն ունինք գիտնալու, այս նիւթին վրայ գրող հեղինակներու շնորհիւ, թէ նպաստաւոր պայմաններու մէջ ամենքս ալ կրնանք մէկ դարէ աւելի ապրելու յաւակնութիւնն ունենալ։ Աւա՜ղ, լոկ յաւակնութիւն մըն է այս և իրականութեան մէջ, 131 և 109 տարեկանի երկու պարագաները, որք անցեալ շաբթուան լուրերուն մէջ հրատարակուեցան, կրնան իբրեւ կատարեալ բացառութիւն նկատուիլ։

Ֆոնթընէլ աղէկ գիտէր այս բանը։ Ակադեմականը, այն ատեն մօտ հարիւր տարու, օր մը գտնուելով կնոջ մը հետ որ գրեթէ նոյնքան բազմաթիւ տարիներու բեռան տակ կքած էր, կինը ըսաւ անոր.

—Պ. Ֆոնթընէլ, ինծի անանկ կուգայ որ մահը մոռցած է մեզի...

—Լռէ՛, կը պատասխանէ միւսը, կրնայ ըլլալ որ ձայներնիս լսէ։

Ասիկա կրնայ մանրադէպերու կարգը դասուիլ, որուն աւասիկ մէկ ծանօթ օրինակն ալ։

Լինքօլն նախագահը պտոյտի ելած ըլլալով օր մը ծերունի մը նշմարեց ագարակի մը դուռը որ կուլար, ուրիշ ծերունի մը քով որ կերեւայ թէ կը յանդիմանէր զայն։

—Ինչո՞ւ կուլաս, հարցուց նախագահը լացողին։

—Վասնզի հայրիկս ապտակ մը զարկաւ ինծի։

—Հա՛րկաւ, ապտակ մը զարկի, ըսաւ երկրորդ ծերունին, վասնզի արժանի էր։

—Ի՞նչ ըրաւ։

—Յարգանքի պակասութեան մէջ գտնուեցաւ իր մեծ հօրը նկատմամբ։

Անպատկառ Թոռը եօթանասուն տարու կար։ Ա՛լ երեւակայեցէք մեծ հօրը տարիքը։

Սէրը, եթէ երբեմն կը քաղցրացնէ կեանքը, չի նպաստեր անոր երկարաձգմանը։ Ըստ ոմանց, ամուրիները կը ներկայացնեն երկարակեցութեան աւելի օրինակներ քան ամուսնացեալները, կիները մանաւանդ։ Ժամանակով Ֆրանսայի մէջ Մարի Բրիօֆի անուն օրիորդ մը 1746ին, վաթսունըվեց տարեկանին մէջ փոքր հող մը ծախեց Հօթ-Կառօնի գաւառին մէջ։ Գնողները պայմանագրին մէջ ցկեանս եկամուտ մը կը խոստանային անոր։ Բայց հաշուի չէին առած խեղճ պառաւին կենսական ուժը։ Օրիորդը 1838ին մեռաւ, 158 տարու և ինըսուն երկու տարի եկամուտ ստացաւ։

Ասանկ յաճախորդներն են որ կեանքի ապահովագրութեանց ընկերութիւնները կրնան հարստացնել։

Թոմաս Բար անուն մարդ մը, Ճէնքինսին պէս անգլիացի, 152 տարի ապրեցաւ։ Բուսական ճաշակեր էր։ Ուինինկթըն գիւղին մէջ ծնած, Ճէնքինսին չափ աղքատ էր և մինչեւ վերջին աշխատեցաւ իր հացն ինք ճարելու։ Հարիւր երեսուն տարեկան էր երբ տակաւին կալ կը ծեծէր։ Հարիւր քսան տարեկանին մէջ այրի կնոջ մը հետ ամուսնացաւ և անոր հետ ապրեցաւ տասներկու տարի, առանց տեղի տալու որ անիկա գանգատի իր ընթացքին վրայ հանդէպ իրեն։

Երբ Բար հարիւր յիսուն երկու տարեկան եղաւ, իր հետաքրքրաշարժ կեանքին լուրը Լոնտոն հասաւ։ Չարլս Թագաւորը իր պալատը բերել տուաւ զայն, ուր առատ ուտելիք գտնելով որուն բնաւ վարժուած չէր, Բար այն աստիճան շատ կերաւ որ անմարսողութենէ մը մեռաւ (1635)։ Հարիւր յիսուն տարին ինը ամիս անցուցած էր և Անգլիոյ ինը թագաւորներուն իշխանութիւնը տեսած էր։

Պ. Նօէլ տը Քէրսօնիէռ, նախկին ընդհանուր քոմիսէռ ֆրանսական բանակներուն, 1842ին հարիւր տասնըչորս տարու էր։ Առաջին անգամ որ պատիւ ունեցայ իրեն ներկայանալու, կը պատմէ Լըժօնքուռ, կը կարծէի թէ կորաքամակ ծերունի մը պիտի գտնեմ։ Երեւակայեցէք զարմացումս երբ տեսայ քաջողջ ծերունի մը, ըստ երեւոյթին հազիւ վաթսուն տարու, ախորժելի ֆիզիքականով մը, լիցուն և անխռով։ Ոչ միայն խեղութիւն, այլ եւ անհանգստութիւն մը իսկ չունի, խուլութեան հետք բնաւ չիկայ իր վրայ, ձեռքն այն աստիճան անդողդոջ է որ տակաւին ինքնիրենը կ՚ածիլէր, և տեսողութիւնն այնքան զօրաւոր է որ առանց ակնոցի կը գրէ կը կարդայ։

Մարսողական հիւթը կ՚երեւայ թէ այնքան առատ է այս զարմանալի ծերունիին մէջ, որքան ամենէն կորովի չափահասին. ամեն օր երկու կիլօ հաց անհրաժեշտ է իրեն։ Երեք չորս անգամ կը ճաշէ. սնունդներուն տեսակն ու բնութիւնը անկարեւոր են իրեն համար։ Իրիկունը, ժամը ութին մօտ, շաքարը շատ՝ գաւաթ մը թէյ կը խմէ և տասներկու ժամ շարունակ կը քնանայ հանդարտ ու անխռով։

Պ. տը Քէրսօնիէռի ձայնը հնչուն է և թրթռուն։ Դեռ ախորժելի կերպով կերգէ։

Հասակը միջակ է. այնքան քաջառողջ է որ ինըսուն տարեկանին կարգուեր է մանկամարդ աղջկան մը հետ։ Յիշողութիւնն արտակարգ է. մէկ դարու բան կը յիշէ։

—Ընտանիքս, կը պատմէ, Մաթուսաղեմէն կը սերի անշուշտ. սպանելու է մեզ որպէսզի ապրելէ դադրինք։ Իմ մեծ մայրս արկածի մը հետեւանօք մեռաւ հարիւր քսան տարեկան, իսկ ես իմ յուղարկաւորութեանս կը հրաւիրեմ ձեզ... յաջորդ դարուն համար։

⁂

Տօքթ. Սթինինկ կը խօսի տօքթօր Տիւֆուրնէլի մը վրայ որ հարիւր տասը տարեկանին կարգուեցաւ քսանըվեց տարու մանկամարդ աղջկան մը հետ։ Անոր հետ երջանիկ ապրեցաւ և շատ զաւակներ ունեցան։ Կը հաստատէ որ եթէ երկարակեցութիւնը հասարակ մահկանացուներու համար բարեկարգ և ժուժկալ կեանքի մը վարձատրութիւնն է, ամեն բանէ առաջ ընտանեկան պարգեւ մըն է, և անոնք որ ծնելով մեծ կենդանականութիւն ունին, կրնան առողջապահութեան օրէնքներն արհամարհել առանց իրենց կեանքը կարճելու, վկայ հետեւեալ տապանագիրը.

«Այս քարին տակ կը հանգչի Պրամս, որ միայն զօրաւոր գարեջուրի գործածութեամբ կրցաւ հարիւր քսան ձմեռներ ապրիլ։ Միշտ գինով էր և այդ աշխարհիս վիճակին մէջ մահն անգամ կը վախնար անկէ։ Օր մը որ, հակառակ իրեն, կզտացաւ յագեցաւ, մահը, աւելի յանդուգն գտնուելով, անոր վրայ յարձակեցաւ եւ յաղթեց այս աննման գինովին։»

Կիւյօ խայծղանն (կուտռօն) է — ամփոփուած հեղուկ — որ գործածուած է Փարիզի բոլոր մեծ հիւանդանոցներուն մէջ կատարուած փորձերուն, ընդդէմ ցնցղատապի, հարբուխի, շնչահեղձութեան, թոքախտի, փողացաւի, միայն կամ սուր խռչակատապի, ինֆլուէնզայի դէմ և ընդհանրապէս ցնցուղներու և թոքերու հիւանդութեանց դէմ։ Մէկ սրուակը կրնայ ծառայել տասներկու լիտր խայծղանի ջուր պատրաստելու։ Խահուէի մէկ դգալը կը բաւէ մէկ գաւաթ ջուրի մէջ։

Այն անձինք որք չեն կրնար շատ խմել կամ կ՚ուղեւորին՝ խայծղանի ջուրին տեղ կրնան դիւրաւ գործածել՝ ուտելով երկու երեք Կիւյօ քափսիւլ՝ ամեն մէկ ճաշէն առաջ։ Ամենէն յամառ հազը կը մեղմանայ քիչ օրուան մէջ։ Կիւյօ քափսիւլները ուրիշ բան չեն բայց եթէ Կիւյօ խայծղանը մաքուր, հաստատուն վիճակի մէջ։

Իւրաքանչիւր սրուակ կը պարունակէ 60 ճերմակ քափսիւլ, որոց իւրաքանչիւրին վրայ տպուած է հնարչին անունը։ Հին և գանց առնուած հարբուխներու, ցնցղատապերու, ծանրաշնչութեան, իջուածքի դարմանումը Կիւյօի խայծղանին միջոցաւ օրը հազիւ 10-15 սանթիմ կ՚արժէ։

Իբրեւ կեղծ չառնել կուտռօն Կիւյօի այն ամեն շիշերը (հեղուկ կամ քափսիւլ) որոց պիտակին վրայ չգտնուի հասցէ, վաճառատուն Լ. Ֆարէ, 19, Ժաքօպ փողոց, Փարիզ, միակ տունն ուր կը պատրաստուի ճշմարիտ Կիւյօ խայծղանը (հեղուկ և քափսիւլ)։ Ա. 1—4

ԱԶԴ

1311 մարտի մօտերը, յորում տեղի կունենայ ոգելից ըմպելիներու տուրքին առաջին վճարումը, Օսմ. Հանրային Պարտուց ընդհ. տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Կ. Պոլսոյ և արուարձաններու ոգելից ըմպելի վաճառողներուն թէ պարտին, կանոնագրին 14րդ յօդուածին համեմատ, անձամբ ներկայանալ, փետրուար ամսուն մէջ, Կ. Պոլսոյ ոգելից ըմպելիներու տնօրէնութեան՝ կանոնական տուրքին փոխարէն արտօնագիր ստանալու համար։

Ասկից զատ կը ծանուցուի իրենց թէ յիշեալ տնօրէնութիւնը այսօրուընէ սկսած է գանձել տուրքն ու թէզքէրէն յանձնել։ Հետեւապէս անոնք որ մինչեւ յառաջիկայ ամիս չներկայանան կանոնական թէզքէրէն առնելու, օրէնքին տրամադրած պատիժներուն պիտի ենթարկուին առանց բացառութեան։ 2—7

«Քիմիական յոյժ բազմաթիւ տարրալուծումներ ընելով մեր հրապարակներուն մէջ ծախուած քինաքիններուն վրայ, օգտակար կը կարծենք մասնաւոր յիշատակութիւն մը ընել Մ. Ն. Մինիօթի քինաքինին համար որ նշանաւոր է ճշմարտապէս գերազանց յատկութեամբը իր ալքոլին տեսակէտով որ ուղղակի կը հանուի աղէկ գինիէ մը։ Մեր տարրալուծումներն ու քննութիւնները Պ. Ն. Մինիօթի երեք տեսակ քինաքիններուն վրայ, թոյլ կուտան մեզ յայտարարել թէ այս երեք տեսակները պատրաստուած են գինւոյ ալքոլէ եւ զերծ են արհեստական ալքոլէ։ Դալով այն տեսակին զոր Պ. Ն. Մինիօթի առաջնակարգ կանուանէ, իր գերազանց յատկութիւնները կը պարտի մանաւանդ իր անուշ հոտին որ հետեւանքն է այն գինիին գերազանց յատկութեանց որ ծառայած է անոր պատրաստութեան եւ հինութեանը։ Իբրեւ ընդհանուր հետեւութիւն կրնանք կանխաւ յայտնել թէ Պ. Ն. Մինիօթի «Արեւելեան քինաքին» ըսուած քինաքինը իրաւի պատուական է եւ պատիւ կը բերէ արեւելեան արհեստագործութեան, ուստի հասարակութիւնը կրնայ գործածել զայն կատարեալ վստահութեամբ։ Ստորագրեալ Տօքթ. Ք. ՍԻՆԿՐՕՍ ճարտարագէտ. քիմիագէտ վկայեալ Զուրիխի համալսարանէն ու բազմարուեստեան վարժարանէն»։ Ստորագրեալ ԲԻԶԻ ԱՐԷՐԻ Երդուեալ փորձ քիմիագէտ՝ Զ. շրջանակի Թագաւորութեան ու Գերմանիոյ, Աւստր.-Հունգարիոյ եւ Հելլենական հիւպատոսարաններուն, անդամ կայս. բժշկական ընկերութեան եւ Պոլսոյ, վերլուծողներ ընկերութեան, Փարիզի ազգ. պաշտպանական, քիմիական եւ գեղագործական ընկերութեանց եւայլն։

Կ. Պոլիս 17 սեպտ. 94 155

ՍԵՂԱՆԱԽՕՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

11/23 Փետր. 1895

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գինները		Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականք	Ընթացիկ Գիներ	
	Անուանական	Վճարուած				Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,372	100		1	Քոնսոլիտէ Սէրի A	1331	— —	65 10
» 10,241,048	100		1	» » B		— —	44 20
» 30,332,811	100		1	» » C		— —	32 —
» 43,963,396	100		1	» » D		29 26	29 27
Ֆր. 793,000,000	400		—	Ռումէլիի Երկաթուղի	1870	133 25	134 25
Ա. Ո. 4,545,000	100		4	Օսմանիէ	1890	— —	103 —
Ֆր. 185,631,180	500		4	Բրիորիթէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,938	Ֆր. 500		5	Մաքսային Պարտաթուղթ	1886	— —	— —
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1869	10 33	11 14
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնսդանդինոբլ	1872	— —	5 02
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1872	— —	6 20
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթղթ. Լաւրիումի Հանքին	1878	— —	34 —
» 45,000,000	500	300		Անատոլուի (Բաժնեթուղթ		— —	605 —
» 80,000,000	500	500	5	Երկաթուղիք (Պարտաթղթ.	1889	— —	477 20
Օ. Ո. 200,000	20	8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ		— —	9 30
Ֆր. 709,506	500	500	5	(Պարտաթուղթ	1882	— —	501 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1883	— —	22 07
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	— —	2 48
Օ. Ո. 440,000	11	5½		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	— —	8 15
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքօս	1832	— —	432 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ՏԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	2	25
1 ամսուան համար	5	—
1 օրուան համար	1	—
Ռըբոր	1	—
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	10
ԸՆԹԱՑԻՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	111	⅜
Փարիզ » Ֆր.	22	62½
Վիեննա 8 օրուան Ֆիոր.	11	10
Պերլին չէք Մարք.	18	25

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	—
1 ամսուան համար »	4	75
ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	31
20 Ֆրանքնոց	88	10
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Ֆլորին	51	15
Ռուպլ Թղթադրամ	8	37
Մէճիտիյէ	108	24
Մանր արծաթ	103	—
Մէթալիք	97	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 22 փետր.		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնկսկ. Ֆր.	——	—
» » C » »	29	40
D (Բացուած »	——	—
(Գոցուած »	26	90
Ռումէլիի Երկաթուղի »	134	75
Բրիորիդէ »	493	75
Մաքսային Պարտաթուղթ »	503	15
Օսմանիյէ »	478	75
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	502	50
Պանք Օթոման (անուանկն.) »	696	87
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	103	30
» » 3½% »	107	90
» Իտալական »	88	60
Քրէտի Լիոնէ »	830	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	901	25
Քոնդուառ տ՚էսքոնդ »	565	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	3270	—
Եգիպտական Միացեալ »	526	50
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	21
ՎԻԵՆՆԱ 22 փետր.		
Ռումէլիի Երկաթուղի Ֆիորին	74	50
Օսմ. Ռէժի »	213	25
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես	124	20
» Փարիզի »	49	22

ԼՈՆՏՈՆ 22 փետր.		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	65	25
» » B »	44	37
» » C »	29	31
D (Բացուած »	26	56
(Գոցուած »	26	56
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Երաշխաւորեալ.	99	25
» » 1894 3½% (Եգպ. Հրկ.ով	103	75
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	17	63
Այտընի Երկաթուղի »	13	—
Միացեալ Եգիպտական »	103	75
Առանձնաշնորհեալ » »	——	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	104	50
Ռանթ Հելլենական 5% »	31	50
» » 4% »	34	50
Պուլկար. Փոխառ. 6% »	86	—
» » Նոր 6% »	97	—
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	362
ՊԵՐԼԻՆ, 22 փետր.		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	99	40
Ռումէլիի Երկաթուղի »	114	70
Անատոլուի Երկթ. ¼ Պրթղթ. »	93	60
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	390
» Փարիզի » 2 ամիս	80	95
Մակեդոնիոյ երկաթուղի	64	20

ՓԱՐԻԶ, ՓՈՔՐ ՍԱԿԱՐԱՆ, 22 փետր.

Օսմանեան Քոնսոլիտէ D. Սէրի	28	90	Բրիորիդէ	——	—
» Երկաթուղի	131	75	Պանք Օթոման	697	50
» Ռէժի	502	50	Եգիպտական Միացեալ	——	—
Մաքսային Պարտաթուղթ	——	—	Ֆրանսական Ռանդ 3%	103	35

A L'ÉLEGANCE

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ն. ԱՏԱՄԱՆՏԻՏԷՍ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՇԱՊԻԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆ, ՂԱԼԱԹԻԱ, ԳԱՐԱՔԷՕՅ, Թիւ 15

Այս ծանօթ վաճառատունը պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան եւ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն թէ վերջերս իր մթերքը ճոխացուցած է զանազան տեսակ գեղեցիկ կտաւներով եւ քերքալներով՝ շապիկներու եւ ճերմակեղէնի համար, ինչպէս նաեւ ուրիշ զանազան նորաձեւութիւններ, ամենն ալ յոյժ չափաւոր գներով։ Անկից գնումներ կատարողներն ամեն կերպով գոհ պիտի մնան։ 243 2—24

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ 10,000,000 անգլ. ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ
Համիտիյէ փողոց, Թօմաղը խան
ԴՐԱՄԵՆԵԱԿ Ի ՊԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, Թիւ 190

ՃԻՒՂ ԵՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉՈՒԹԻՒՆՔ
Ի ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատալիա
Ատանա
Այտըն
Հալէպ
Ալեքսանդրիա
Ադր. Պոլիս
Էնկիւրի
Պաղտատ
Պէյրութ
Պրուսա
Դամասկոս
Գանիա
Լառնաքա
Դամիէթ
Լիմասօլ
Մերսին
Նազիլլի
Նիքօսիա
Ուշաք
Փիլիպէ
Բօր-Սայիտ
Ռուսճուք
Սելանիկ
Սամսոն
Իզմիր
Սոֆիա
Տրապիզոն

Պարտաթուղթերու եւ արժէթուղթերու յանձման փոխարէն ստակ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով։

Դրամագլուխ արժէթուղթերու։

Հանուած փոխանակագրերու, չէքերու, պարտաթուղթերու եւ հեռագրական հրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։

Բացուած ընթացիկ հաշիւներու, պահպանուած արժեթուղթերու եւ արժէքաւոր նիւթերու։

Գանձում կտրոններու, արժէթուղթերու՝ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Վաճառում եւ գնում դրամներու։

Օսմ. կայս. Պանքան կ՚ընդունի դրամական աւանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հաստատ տոկոսի սակերով.

Տարին 2½% մէկ տարուան պայմանաժամով աւանդի համար.

Տարին 1½% վեց ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար.

Տարին 1% երեք ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց աստի փոխատուութիւններ կ՚ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ՚ընդունի իբր աւանդ։

Բերայի դրամենեակն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն։ Ասկից զատ, օրուան գինովը կը ծախէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վիճակահանութեան զանազան թուղթեր, ինչպէս, Փարիզ քաղաքին պարտաթուղթեր, օսմանեան պարտաթուղթեր, հելլենական պարտաթուղթեր, Բանամայի պարտաթուղթեր, եւ այլն եւայլն։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԲԵՐԱՅԻ ԴՐԱՄԵՆԵԱԿԸ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտաթուղթերու բռօմէսներ, եւ արժեթուղթեր կ՚ընդունին, ընթացիկ հաշուով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի, տարին 3½ տոկոսով։

ՎԱՃԱՌՈՒՄ ԵՒ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐՈՒ

ՂԱԼԱԹԻԱ, 26, ՔԻՐՃԻՒՔ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆ

Այս ցուցադրութեան մէջ կը վաճառուին յունական նիւթեր, տարազագործական ու ճարտարագործական։

Դժաւոր նուրբ ֆօղ, զանազան գոյներով։

Բամբակ և մետաքս միահարթ գծաւոր, յոյժ մետաքսատա.

Խլամբա (Էլամբ) կանանց համար, նուրբ մետաքսէ, զանազան մեծութեամբ։

Մէթաքսէ Բաշլըքներ՝ բանուած եւ միահարթ, կանանց և արանց.

Մեծ պէշտըմալ նմուշներ, մետաքսէ և բամբակէ կերպասներու. յանձնարարութիւնք կընդունուին. արագ գործադրութիւն.

Բուրդէ լաթեր երիկմարդու եւ կնոջ. եւրոպական կերպասէն աւելի տոկուն, գոյնը երաշխաւորեալ։

Չէւրէներ մորթէ, կանանց և արանց։

Անուշահոտութիւններ, շատ տեսակներ։

Աճառ, տնական գործածութեան համար, մորթի եւ ճերմակեղէնի վնասակար նիւթերու խառնուրդներէ զերծ։

Չէր, առանց հատի, շատ լաւ, 130 և 40 օխանոց և աւելի վար տակառներով։

Քոլամաթ յեֆրապրօլ, անօթներումէջ։

Ի մօտոյ պիտի հասնին նմուշներ և ուրիշ նիւթեր։

Ամենքն ալ հելլենական ճշմարիտ նիւթեր

3 ԳԻՆԵՐՆ ՅՈՅԺ ՉԱՓԱՒՈՐ 57—58

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Հէր էճզաճը անպարտան վիրիլէրէք գաթ վէ խըմալ իթթիրիլէճէք 120 ատէտ մա գուտուրըը ռիվարի նէֆիրաթ ղաչիէլէրինին իւճրէթը խըմալիյէ վէ սարաճիէսի պէհէրի 12 ղրշ.ա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ շուպաթը րումինին 13րւնճիւ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն մինագասասը իճրա օլունարագ մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն խըմալինէ վէ իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 թէմինաթ աքչէսի թալիփ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ռումնմէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 25 2—3

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ի կայսերական հրամանով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան պարագաները, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեան ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4.000.000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար	55.000.000 Ֆրք.
1893ի հասոյթք	20.500.000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	70.000.000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱԻԳԵՐ
Գալաթ Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Փոխ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Չէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՇՈՒԷՊՊԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ԿՈՍՏԻԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԱՇՆԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԳԵՀՈՆՆԵՐՈՒ
ՊԱՀՃԷ ԳԱՓՈՒ, ՈՒԽԹՈՒ ԽԱՆ, ԹԻՒ 7, ՍԹԱՄՊՕԼ

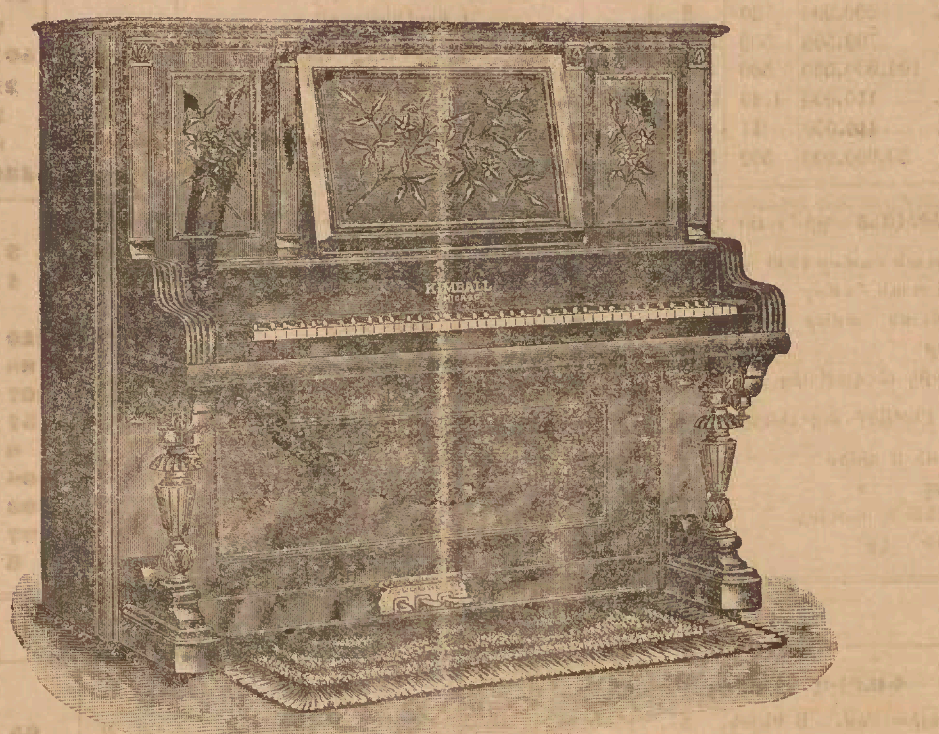

W. W. KIMBALL & Cº
ՇԻԿԱԿՕՅԻ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ
ԳՈԼՈՄԲԻԱԿԱՆ «ՏԻՏԶԵՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԷՆ»
ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ՍՏԱՑԱԾ
ՁԱՅՆ.— ՔԱՂՑՐ ԵՒ ՆԵՐԴԱՇՆԱԿ
ՇԻՆՈՒԱԾՔ.— ՃՈԽ ԵՒ ԶՕՐԱՒՈՐ

Ամերիկեան ապրանաց գերազանցութիւնն աշխարհածանօթ է արդէն. միայն թէ գներուն համեմատաբար բարձրութեան պատճառաւ դիւր մատչելի չէին համարուած այս երկրին մէջ։ Կոստիկեան եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել Արգոյ հասարակութեան թէ մասնաւոր համաձայնութեան մ՚եկած են այս գործարանին հետ, Պոլսոյ, Եգիպտոսի, Պուլկարիոյ եւ բոլոր Արեւելքի մէջ այս ընտիր գործիները ծանօթացնելու համար, որով կ՚ուզեն նոյն իսկ յԱմերիկա ծախուած գներէն շատ աւելի աժան վաճառել զանոնք։

Արգոյ յաճախորդք, փոխանակ Եւրոպայի մեծածախս խանութները դիմելու, երբ մեր վաճառատունն այցելել հաճին, փորձով պիտի տեսնեն թէ հասարակ դաշնակի մը գնէն քիչ մը աւելի վճարելով, պիտի կարենան ունենալ այս պատուական Դաշնակներէն եւ Երգեհոններէն։

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ՆԱԵՒ ԾԱԼԼՈՒՈՂ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ
ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳԻՒՏ

Դրուած վիճակի մէջ հայելաւոր սքանչելի դարանի մը ձեւն ունենալով, բացուած ատեն իւր ամեն պէտքերովը կատարեալ եւ հանգստաւէտ անկողին մը կը ներկայացնէ։

DÉJEUNER DES DAMES
ALIMENT des Enfants et des Convalescents.

Pour remplacer le chocolat de digestion parfois difficile et le café au lait dont les *effets débilitants* sont si **nuisibles** à la santé des Dames, les Médecins recommandent le **Racahout des Arabes de Delangrenier**, aliment *très agréable* et *très nutritif* qu'ils ordonnent déjà aux enfants, aux personnes âgées ou anémiques, en un mot à tous ceux qui ont besoin de fortifiants. — *Paris, 53, Rue Vivienne, 53.*
Dépôt dans toutes les BONNES PHARMACIES. — *SE MÉFIER DES IMITATIONS ET CONTREFAÇONS.*

HUILE HOGG

ՄՕՐԻՒ ԹԱՐՄ ՁՈՒԿԻ ճանուած. ամենէն ազդեցիկը, ամենէն ախորժահամը եւ ամենէն անվնասը։ Աշխարհի բոլոր բժիշկներուն կողմէ աւելի քան կէս դարէ ի վեր յանձնարարուած

EMULSION HOGG

ԻՓՕՖՕՍՖԻԹ ՏԸ ՇՕ ԵՒ ՏԸ ՍՈՒՏ

Հօկ ձկան իւղի բաժեմ այն անձերուն համար որք բնական իւղը չեն կրնար խմել։

Կը բուժեն ԱՆՀԻՒԾՆԴՈՒԹԻՒՆ, ԹՈՔԱԽՏ, ՈՍԿՐԱԳԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՓՏԱԽՏ, ՏՂՈՑ ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Եռանկիւն սրուակ.—Հօկ, 2, Գաստիլիոն փողոց, ՓԱՐԻԶ, եւ դեղարաններ։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՑԱՄԻՆ 1880

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ Յ. ԽՈՒՏԳՈՒԼԵԱՆ

MARQUE DEPOSÉE

Մասնաճիւղ կը գտնուի Օսմանեան ամեն քաղաքաց մէջ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովը, թէյի ճաշակն ալ նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ եւ ճոխ փորձառութեամբ կ՚առնուի։

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբք, այս տարի ալ իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմաթիւ եւ խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Չինաստանի, Ճավայի, Ցէյլանի եւ Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ, եւ արդէն հասած են մեզ, եւ հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հատկութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կ՚ընեն։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ եւս գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ սնտուկներու եւ թէ՛ այլ եւ այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ եւ գաւառաց, եւ թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուցած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել եւս յարել մեր սկզբունքին, որ է [illegible] չափի եւ գնոց մասին։

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին ալ, անոնց խաբուսիկ կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՅԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ, Յ. ԽՈՒՏԳՈՒԼԵԱՆ, Ճէլալ պէյ խան թիւ 10, Պաղճէ-Գաբու։ 19

COMP RUSSI
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 13/25 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ [illegible]ին յետ միջօրէի։
Գշ. 14/26 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 15/27 Սեվաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 15/27 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 16/28 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 17/29 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Փետր. 14/26, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ զատորդ շոգենաւին 605

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ա. ՄԱՅԷՐ ԵՒ ԸՆԿ.

Ի ԲԵՐԱ, ԹՈՒՆԷԼԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ. Ի ՊՈԼԻՍ, ԿԱՄՈՒՐՋԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

ՈՐՈՇ ԳԻՆ ՈՐՈՇ ԳԻՆ

Վերջնական հաշուեփակման իրին ԿԱՆԱՆՑ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ԵՒ ՆԻՒԹԵՐՈՒ ԶՆԴԶՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌԱՒ, 50%—60% զեղչով։

Մեծ վաճառանոցին մէջ՝ էրիկ մարդոց, տղոց եւ մանչերու հանդերձներու, մեծապէս զեղչուած գիներով, ամեն մէկուն արհամարհել կ

ՈՐՈՇ ԳԻՆ

Պիտի պահէք ձեր դէմքին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի՝

La VELOUTINE

պատրաստուած ԲԻՍՄՈՒԹՈՎ ձեռամբ

CHles FAY, Parfumeur
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՈՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828
Հաստատեալ է Փարիզ իր կեդրոնատեղին, Վանտօմ փողոց, Թիւ 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10.000.000
Պահեստի գրամ	»	7.650.000
Թղթապանակին մէջ	»	69.244.813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15.328.801
Վճարուած վնասք	»	176.000.000
Երաշխաւորութիւնք «Ունիօն»ի	»	114.500.000

Ի Կ. Պոլիս, Ընկերութեան գրասենեակն՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԴԱՆՔԱՆ։
Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Քայսէրլեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-խան, առաջին յարկ։ 42

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱՊՍՈՒԼՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամենէն ազդուն եւ ամենալաւ իւրացնելին է։
Վաճառատեղին՝ դեղարան Լագրուա, 76, Շաթօ-տօ փողոց. Բարիզ.

Կը գտնուի բոլոր դեղարաններուն մէջ։

KONIAK
ΜΗΧΙΩΤΗ
ΕΚΤΟΣ ΣΙΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
N. MICHIOTI
MARQUE PRIVILÉGIÉE
COGNAC ORIENTAL
Grande Fine Champagne
HORS CONCOURS
Lith. P. Loeffler

Երեք աստղով շիշը 30 ղրուշ, — երեք աստղով ½ շիշը 15 ղրուշ։ Երկու աստղով շիշը 18 ղրուշ։ Մէկ աստղով շիշը 12։ Մաստիքա եւ [illegible] օղի շիշը 12 ղրուշ։

ՏԻԹ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Հաստատեալ 1852 ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ Հաստատեալ 1852
Պահճէ-Գաբու Կ. Պոլիս

Մասնագէտք առանց քաշքշուկ լինելի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, արծաթ եւ մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաեւ կը դարմանեն բերնի եւ ակռայի ամեն կերպ ախտերն եւ կը քաշեն առանց ցաւ զգացնելու։

Ձրի կլինիկէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու
1895 Փետրվար 13 (Հ. Տ.) երկուշաբթիէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ					
		Թ. 24 Խառն Առտու	Թ. 4 Ճամբ. Առտու	Թ. 6 Ճամբ. Առտու	Թ. 26 Խառն. Իրկն.	Թ. 8 Ճամբ. Իրկն.	Թ. 10 Ճամբ. Իրկն.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Գարաքէօյ Կամուրջ	մկնմ.	12 20	2 30	4 10	8 5	10 30	11 30
Հայտար Փաշա	ժմնմ.	12 45	2 55	4 35	8 30	10 55	11 55
	մկնմ.	1 5	3 4	4 46	8 45	11 5	12 5
Գըզըլ-Թօբրագ		— —	3 11	4 53	8 55	11 12	12 12
Ֆէնէր-Եօլու	»	— —	3 15	4 57	9 —	11 17	12 17
Կէօզ-Թէփէ	»	— —	3 20	5 2	9 6	11 22	12 22
Էրէնքէօյ	»	1 23	3 26	5 8	9 12	11 29	12 29
Գօսթանճըք	»	1 32	3 35	5 16	9 22	11 37	12 37
Մալթէփէ	»	1 45	3 49	5 28	9 37	11 49	12 49
Գարթալ	»	2 1	4 2	5 42	9 54	12 2	1 2
Բէնտիք	ժմնմ.	2 12	4 10	5 50	10 5	12 10	1 10
	մկնմ.	2 20			10 16		
			— —	— —		— —	— —
Թուզլա	»	2 42			10 41		
Կէյպզէ	»	3 6			11 7		
Տիլ-Իսքէլէսի	»	— —			11 33		
Թավշանճըլ	»	3 38			11 44		
Հէրէքէ	»	3 55			12 3		
Եարըմճա	»	—			12 25		
Թիւթիւն-Չիֆթլիք	»	4 29			12 41		
Տէրինճէ	»	4 40			12 53		
Իզմիտ	ժմնմ.	4 53			1 10		
	մկնմ.	5 11			— —		
Պէօյիւք-Տէրպէնտ	»	5 48					
Սաբանճա	»	6 18					
Ատա-Բազար	»	6 44					
Կէյվէ	»	7 36					
Աք-Հիսար	»	8 1					
Մէքէճէ	»	8 35					
Լէֆքէ	»	9 5					
Վէզիր-Խան	»	9 43					
Պիլէճիք	ժմնմ.	10 24					
	մկնմ.	10 34					
Քարաքէօյ	»	11 44					
Պօզէիւք	»	12 22					
Ին-Էօնիւ	»	1 8					
Չուքուր-Հիսար	»	1 37					
Էսկի-Շէհր	ժմնմ.	2 15 իրկն.					

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ					
		Թ. 1 Ճամբ. Առտու	Թ. 3 Ճամբ. Առտու	Թ. 21 Խառն Առտու	Թ. 5 Ճամբ. Առտու	Թ. 7 Ճամբ. Իրկն.	Թ. 23 Խառն Առտու
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Էսկի-Շէհր	մկնմ.						11 —
Չուքուր-Հիսար	»						11 39
Ին-Էօնիւ	»						12 13
Պօզէիւք	»						12 47
Քարաքէօյ	»						1 21
Պիլէճիք	ժմնմ.						2 11
	մկնմ.						2 21
Վէզիր-Խան	»						2 58
Լէֆքէ	»						3 37
Մէքէճէ	»						4 11
Աք-Հիսար	»						4 39
Կէյվէ	»						5 5
Ատա-Բազար	»						6 1
Սաբանճա	»						6 19
Պէօյիւք-Տէրպէնտ	»						6 47
Իզմիտ	ժմնմ.			— —			7 24
	մկնմ.			12 5			7 39
Տէրինճէ	»			12 24			7 56
Թիւթիւն-Չիֆթլիք	»			12 35			8 6
Եարըմճա	»			12 51			— —
Հէրէքէ	»			1 21			8 43
Թավշանճըլ	»			1 35			8 55
Տիլ-Իսքէլէսի	»			1 46			— —
Կէյպզէ	»			2 17			9 31
Թուզլա	»			2 41			9 53
		— —	— —		— —	— —	
Բէնտիք	ժմնմ.			3 4			10 15
	մկնմ.	11 53	1 50	3 14	5 33	8 —	10 25
Գարթալ	»	12 3	2 —	3 29	5 43	8 13	10 41
Մալթէփէ	»	12 16	2 14	3 48	5 57	8 29	11 —
Գօսթանճըք	»	12 27	2 26	4 2	6 9	8 41	11 15
Էրէնքէօյ	»	12 37	2 37	4 16	6 20	8 51	11 27
Կէօզթէփէ	»	12 41	2 41	4 20	6 24	8 55	— —
Ֆէնէր-Եօլու	»	12 46	2 46	4 25	6 29	9 2	11 38
Գըզըլ-Թօփրագ	»	12 50	2 50	4 29	6 33	9 6	— —
Հայտար-Փաշա	ժմնմ.	12 56	2 56	4 37	6 39	9 12	11 47
	մկնմ.	1 5	3 5	4 50	6 50	9 20	12 5
Գարաքէօյ Կամուրջ	ժմնմ.	1 30	3 30	5 15	7 15	9 45	12 30 իրկն.

ԷՍԿԻ ՇԷՀՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառք. Թ. 122 Խառն Առտու
		Ժ. Վ.
Էսկի-Շէհր	մեկ.	1 —
Աղ-Բունար	»	1 49
Ալբիօ-Քէօյ	»	2 35
Պէյլիկ-ախըր	»	3 23
Սարը-քէօյ	»	4 38
Պիչէր	»	5 35
Սազըլար	»	6 20
Պէյլիք-քէօբրիւ	»	7 —
Բօլատլը	»	7 55
Մալիքէօյ	»	9 17
Սընճան-քէօյ	»	10 19
Էնկիւրիւ	ժմն.	11 12 իրկն.

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառք. Թ. 121 Խառն Առտու
		Ժ. Վ.
Էնկիւրիւ	մեկ.	2 10
Սընճան-քէօյ	»	3 6
Մալի-քէօյ	»	4 20
Բօլատլը	»	5 59
Պէյլիք-քէօբրիւ	»	6 51
Սազըլար	»	7 23
Պիչէր	»	8 8
Սարը-քէօյ	»	9 13
Պէյլիկ-ախըր	»	10 20
Ալբիօ-քէօյ	»	11 16
Աղ-Բունար	»	11 54
Էսկի-Շէհր	ժմն.	12 41 իրկն.

ԷՍԿԻ ՇԷՀՐ ՔԷՕԹԱՀԵԱԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառք. Թ. 222 Խառն Առտու
		Ժ. Վ.
Էսկի-Շէհր	մեկն.	2 —
Կէօքճէ բըոլք	»	3 8
Սազօնճը բընար	»	4 20
Ալաեոնտ	»	5 37
Քէօթահեա	ժմն.	6 7

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառք. Թ. 221 Խառն Առտու
		Ժ. Վ.
Քէօթահեա	մեկն.	7 20
Ալաեոնտ	»	8 5
Սազօնճը բընար	»	9 17
Կէօքճէ բըոլք	»	10 21
Էսկի-Շէհր	ժմն.	11 27

ՊԱԶԱՐ ՌՈՒՍ
Ալպէրթ Իլէաս եւ Ընկ.
447, Բերա Մեծ-Փողոց, 451
(ռուսական դեսպանատան քով)
մասնաւորապէս կը գտնուին՝

Սեւ խաւեար ընտրելագոյն.—Չորցած, աղած եւ համեմուած ձուկեր—Թարմ, մաքուր կարագ—Պանիրներ—Ծըշիկներ—Ժամպոն—Լեզուներ—Ֆիլէթօ—Համեմուած վարունգ—Հաճարի հաց—Պաքսիմատ—Պիսքիթ—Անուշեղէն—Թէյ։
Մեծ պէսպիսութիւն պահածոյ ուտելեաց Վոտկա եւ ռուսական առաջնակարգ ըմպելիք

Որոշ գին

Ծան.—Պազար Ռիւսը շաբաթն երկու անգամ կանոնաւորապէս ապրանք կ՚ընդունի։ 210

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ և ԸՆԿ.
Մարսիլիայի եւ Պոնտոսի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Անոնցմէ շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի փետր. 26ին (Ը. Ե.)։
Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի եւ արագ ուղեւորութիւն
Նաւուղիքի, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԸՐՊՈՒԼ
1054 Մումհանէ փողոց թ. 108

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՑ
Որոց տակը երկու անգամ կը բանին Լիվրփուլէ եւ Ամերիկայի միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գադալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պօթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Աւրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Ադլաս	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սքիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէբբօ	2143	Թրինիտատ	1899
Քէտար	1876	Մորօգգօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Պաքսի, Լիվրբուլէն հոս կը հասնի ընդհ. վաճառքով գէպ ի փետր. 23 (Ն. Տ.)։
Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՕԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքարիոս խան, թիւ 401
Ղալաթիա 932

Արտօնատէր Ս. ՏԱՐԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ